

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Martinuscollege te OVERIJSE

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	126731-126748
Instellingsnummer	126731
Instelling	Sint-Martinuscollege
Directeur	Harry HUSKENS
Adres	Waversesteenweg 96 - 3090 OVERIJSE
Telefoon	02-687.72.70
Fax	02-687.93.07
E-mail	h.huskens@smo-vzw.be
Website	http://www.smo-vzw.be
Bestuur van de instelling	Sint-Martinusscholen Overijse
Adres	Waversesteenweg 96 - 3090 OVERIJSE
Scholengemeenschap	SGKSO DRIEKLANK Overijse-Tervuren-Zaventem
Adres	Brusselsesteenweg 6 - 3080 TERVUREN
CLB	Vrij CLB Leuven
Adres	Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	07-10-2013,08-10-2013,09-10-2013,10-10-2013,11-10-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	11-10-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	21-11-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Henk Foriers
Teamleden	Bart Maes, Luc Mondelaers, Vinciane Vanderheyde, Erik Van Nieuwenhuyze, Bart Windels
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (Leerplannen D/2006/0279/050 en D/2006/0279/051).....	7
3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (Leerplan D/2010/7841/026)	9
3.1.1.3 Frans en Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen-wiskunde en Latijn-moderne talen (Leerplannen 2006/0279/005 en 2006/0279/041)	11
3.1.1.4 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (Leerplan D/2008/7841/038)	16
3.1.1.5 Aardrijkskunde in aso tweede graad (Leerplan D/2012/7841/002)	17
3.1.1.6 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/001, D/2009/7841/045)	18
3.1.1.7 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Latijn en in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplannen D/2002/0279/047 en D/2002/0279/048) ...	21
3.1.1.8 Wiskunde in aso derde graad in de studierichting Latijn-moderne talen en in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Boekhouden-informatica (leerplannen D/2004/0279/021 en D/2004/0279/023)	23
3.1.1.9 Wiskunde in aso derde graad in de studierichting Latijn-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)	26
3.1.1.10 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	28
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	30
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	30
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	31
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	32
4.1 Aanvangsbegeleiding.....	32
4.2 Evaluatiepraktijk	33
4.3 Leerbegeleiding	34
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	38
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	40
6.1 Wat doet de school goed?.....	40
6.2 Wat kan de school verbeteren?	40
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	40
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	41
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	41

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Martinuscollege Overijse bestaat uit twee administratieve scholen die als een pedagogisch geheel hun onderwijs organiseren. Het onderwijsaanbod van de school bestaat uit een eerste graad, een ruime aso-bovenbouw en een tso- en bso-component in de tweede en de derde graad. Het aantal leerlingen blijft de laatste drie schooljaren nagenoeg stabiel. De school wordt geleid door drie directeurs, elk verantwoordelijk voor een graad.

De school beschikt over twee campussen op nagenoeg een kilometer van elkaar gelegen. Het beleid investeert in de vernieuwing van de gebouwen. Dit is noodzakelijk want de infrastructuur is soms verouderd en vertoont heel wat tekorten met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De ICT-infrastructuur werd de laatste schooljaren sterk uitgebreid. De integratie van de vernieuwde multimediale leeromgeving is nog bezig.

Op beide campussen heerst een gemoedelijke sfeer en de toegankelijkheid van de leraren en de directie valt op. Het welbevinden van de leerlingen is hoog. Het team investeert dan ook sterk in socio-emotionele begeleiding. De school biedt een brede en harmonische vorming in elke graad en in elke onderwijsvorm. Ook de aanvangsbegeleiding van de nieuwe leraren en de interimarissen is goed uitgewerkt. Het begeleidingstraject voorziet in duidelijke afspraken tussen de mentor en de beginnende leraren, interimleraren en stagiairs. De leraren zijn over het algemeen zeer tevreden over de geboden ondersteuning.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat het onderwijs van diverse vakken voldoende vanuit de eindtermen en leerplandoelen wordt ingevuld. De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in het eerste leerjaar A en voor wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Latijn zijn voorbeelden van goede praktijk. Voor aardrijkskunde in aso tweede graad en voor de specifieke vorming in de pool Moderne talen van de derde graad werden er tekorten vastgesteld die opvolging vereisen. De vakoverschrijdende eindtermen worden in voldoende mate nagestreefd.

Door het informele karakter van de schoolwerking verloopt de communicatie binnen de school niet optimaal waardoor de beleidsbeslissingen niet altijd even duidelijk zijn. Het algemeen beleid was de voorbije schooljaren gefocust op de noodzakelijke aanpassingen van de infrastructuur. Extra aandacht voor het pedagogische blijkt een noodzaak. Deze taak wordt op dit ogenblik aan de vakgroepen overgelaten. In een aantal gebeurt dat kwaliteitsvol maar niet elke vakgroep werkt doeltreffend. Er is nood aan een beleidsmatige aansturing en opvolging van de vakgroepwerking. Het aanscherpen van de onderzoeksvaardigheden bij de leerlingen en de uitwerking van een visie op evalueren, vormen een uitdaging voor de toekomst.

De schoolleiding nam recentelijk initiatieven om samen met externe partners een vernieuwde schoolvisie te ontwikkelen. Concrete doelen met betrekking tot de leerbegeleiding, de evaluatiepraktijk en de deskundigheidsbevordering van het personeel dienen nog te worden geformuleerd. De preventieve leerbegeleiding in de vakken is veelal beperkt uitgewerkt, de evaluatie is niet altijd leerdoelgericht en weinig leraren volgen nascholing. De school beschikt op dit ogenblik niet over een kwaliteitszorgsysteem om doelgericht te kunnen bijsturen.

De school leeft over het algemeen de wettelijke bepalingen na. In de derde graad wordt een uitgestelde beslissing echter nog te veel gezien als een tweede kans. Hierdoor overtreedt de school de regelgeving. Ook met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne werden een aantal overtredingen vastgesteld, die opvolging vereisen.

Gelet op de overtredingen van de regelgeving en de lacunes in de leerplanrealisatie van een aantal vakken, besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een beperkt gunstig advies. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate zijn weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	aardrijkskunde, Frans	
Graad 1 Handel	aardrijkskunde, Frans	
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, Frans	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, Frans	
Graad 2 ASO Economie	aardrijkskunde, wiskunde	economie
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	aardrijkskunde	cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 2 ASO Latijn	aardrijkskunde, wiskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	aardrijkskunde	
Graad 2 TSO Handel	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans	economie, Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie
Graad 3 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels, Frans, wiskunde	Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica	wiskunde	wiskunde
Graad 3 TSO Handel	wiskunde	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (Leerplannen D/2006/0279/050 en D/2006/0279/051)

Voldoet

Zowel in de tweede als in de derde graad voldoet de leerplanrealisatie. De evaluatie gebeurt transparant en is grotendeels valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. Er is aandacht voor remediërende leerbegeleiding. De materiële uitrusting volstaat.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau

In de tweede graad wordt in voldoende mate tegemoetgekomen aan de algemene doelstelling van het leerplan om de leerlingen vanuit concrete contexten inzicht te laten ontwikkelen in de belangrijkste economische concepten en in hun onderlinge verbanden. Met uitzondering van de doelstellingen in verband met de boekhoudkundige registratie komen de verschillende componenten van het leerplan voldoende evenwichtig en diepgaand aan bod. Afwijkend van de leerplaneisen en de achterliggende leerplanvisie worden in de tweede graad onderwerpen behandeld zoals de prijselasticiteit, de speltheorie en de comparatieve kostentheorie, die deel uitmaken van het leerplan van de derde graad. In het tweede leerjaar van de tweede graad wordt regelmatig aandacht geschonken aan de economische actualiteit. Op zich is dit een lovenswaardig initiatief. Voorwaarde is wel dat de behandelde actualiteit kadert binnen eerder verworven kennis, zo niet bestaat het risico dat de leerlingen deze door een gebrek aan ankerpunten onvoldoende kunnen bevatten. Aan die voorwaarde is momenteel niet voldaan.

In de derde graad gaat er voldoende aandacht naar analytische en probleemoplossende vaardigheden die de leerlingen toelaten hun kennis en inzicht doelgericht toe te passen in diverse contexten. De leerinhouden worden doorgaans voldoende diepgaand en evenwichtig benaderd. Voor het inoefenen van de leerinhouden is er voldoende aandacht. Doelgerichte extra-murosactiviteiten ondersteunen de leerplanrealisatie.

In elk leerjaar van de tweede en de derde graad is er aandacht voor de onderzoekscompetentie. Voor de ontwikkeling ervan is een leerlijn uitgewerkt. Bij het uitvoeren van het onderzoek maken de leerlingen gebruik van een stapsgewijze aanpak. Toch worden de cesuurdoelen (tweede graad) en de eindtermen (derde graad) nog niet volledig bereikt. Zo laten de opgegeven onderzoeksoopdrachten in de tweede graad niet toe om informatie op verschillende manieren te bewerken. De informatie wordt enkel verbaal verwerkt, maar niet in tabelvorm, grafisch of wiskundig/rekenkundig. In de derde graad worden de onderzoeksresultaten niet met andere standpunten geconfronteerd. Vooral in de tweede graad is de aandacht voor de verantwoording van de keuze van de onderzoeksvragen en van de onderzoeksmethode(s), de terugkoppeling van de onderzoeksresultaten naar de onderzoeksvragen en de reflectie over de onderzoeksresultaten en de aanpak nog te beperkt.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Het dagelijks werk wordt geëvalueerd aan de hand van toetsen en in beperkte mate ook aan de hand van taken. Leraarafhankelijk verschilt de toetsfrequentie sterk van leerjaar tot leerjaar. In het tweede leerjaar van de tweede graad wordt regelmatig de kennis van de behandelde actualiteit getoetst, terwijl die geen deel uitmaakt van het leerplan. In de tweede graad wordt de onderzoeksopdracht als eenmalige opdracht in het dagelijks werk verrekend. Daardoor is haar gewicht in het jaartotaal beperkt en weerspiegelt dit in onvoldoende mate het belang dat het leerplan aan werkstukken hecht als toetssteen voor het ontwikkelen van vaardigheden. In de derde graad wordt de onderzoeksopdracht daarentegen in het examenresultaat verrekend en krijgt daardoor voldoende gewicht. Voor het beoordelen van de onderzoekscompetentie zijn er in de tweede graad geen criteria uitgewerkt. Van procesevaluatie is geen sprake, enkel het eindproduct wordt beoordeeld. In de derde graad zijn er wel beoordelingscriteria, maar ze zijn niet echt transparant. Zo worden de leerlingen volgens andere normen beoordeeld dan wat hen vooraf meegedeeld werd. Hoewel er in beide leerjaren van de derde graad ook aandacht is voor procesevaluatie, sluit deze nog te weinig aan bij de onderscheiden stappen van het onderzoeksproces.

In de tweede graad zijn er gemeenschappelijke examens voor parallelklassen, ook wanneer die van verschillende leraren les krijgen. Aan de criteria van transparantie, representativiteit en validiteit wordt in beide graden grotendeels voldaan. Toch vertoont de vraagstelling soms gebreken. Zo komen in beide graden in de examens vragen voor, die niet aan een leerplandoelstelling beantwoorden. Ook worden in de examens soms stapelvragen aangetroffen. In overeenstemming met de algemene doelstellingen van het leerplan, wordt in de tweede graad bij de vraagstelling vaak gebruik gemaakt van krantenartikelen als context. Soms zijn deze erg lang en vergt het lezen kostbare examentijd. In andere gevallen is de context overbodig om de vragen te kunnen beantwoorden. Tot slot peilen sommige vragen bij een context naar begrijpend lezen en niet naar een leerplandoelstelling. In de derde graad ligt de klemtoon in een aantal examens te veel op kennis, soms zelfs op zuivere feitenkennis. Dit doet afbreuk aan de leerplanwens om bij de evaluatie oog te hebben voor het inzichtelijk denken van de leerlingen door hen in voldoende mate hun kennis te laten toepassen op nieuwe en complexe probleemstellingen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Voor remediërende leerbegeleiding is er voldoende aandacht. De leerlingen worden ertoe aangezet om de aangeduide fouten bij de toetsen achteraf te verbeteren. Sommige leraren voorzien in de mogelijkheid tot hertoetsing bij slecht afgelegde toetsen. Alle leraren zijn bereid tot het geven van bijkomende uitleg na de lessen. Voor zij-instromers werd een inhaal cursus samengesteld. De aangeboden remediëring en de effecten ervan worden nog niet geïnventariseerd, waardoor soms waardevolle informatie verloren gaat.

Wat de preventieve leerbegeleiding betreft, heeft de vakgroep zich de suggesties uit de leerplannen nog onvoldoende eigen gemaakt. Hoewel er regelmatig gebruik wordt gemaakt van groepswork en van allerhande spelvormen, blijft het onderwijsleergesprek nog steeds de dominante werkvorm. Voor het overdragen van leerfuncties aan de leerlingen is door de vakgroep nog geen doelgerichte strategie ontwikkeld. Daardoor blijft de aanpak doorheen de graden overwegend leraargestuurd. Opvallend in dit verband zijn de sterk gestructureerde bordschema's in de derde graad. Zij bieden de leerlingen weliswaar houvast, maar stellen hen onvoldoende in staat zich te bekwaamen in het zelf verwerken van informatie.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting</i>	Aan de vereisten met betrekking tot de minimale materiële uitrusting is voldaan. In alle leslokalen zijn een computer en een beamer beschikbaar. In de praktijk worden die hoofdzakelijk door de leraar gehanteerd. Vooral in de tweede graad maken de leerlingen tijdens het reguliere lesverloop onvoldoende gebruik van ICT. Aan het verzamelen van gegevens, het uitvoeren van berekeningen of het maken van grafische voorstellingen met behulp van ICT wordt te weinig aandacht besteed. In de derde graad is de toestand beter, mede doordat in het tweede leerjaar één lesuur vast in een ICT-lokaal ingeroosterd is. Toch worden, vooral bij de lessen bedrijfswetenschappen, nog te veel kansen onverlet gelaten om met behulp van ICT krachtige leeromgevingen te creëren. In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van het elektronisch leerplatform als communicatiemiddel en als middel om ondersteunend materiaal, oplossingen van oefeningen en toetsen ter beschikking te stellen.
--	---

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg Vorming</i>	Anders dan in de derde graad worden in de tweede graad over het algemeen te weinig inspanningen geleverd om de eigen deskundigheid d.m.v. externe nascholingen te verhogen. Wel worden de vakvergaderingen, zij het op bescheiden wijze, aangewend als middel om van elkaar te leren. Dat blijkt o.a. uit het opstellen van gemeenschappelijke examens voor parallelklassen en het opzetten van een leerlijn voor de onderzoekscompetentie.
--	---

3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (Leerplan D/2010/7841/026)

Voldoet

Het aanbod aan leerplandoelen is volledig en evenwichtig. De evaluatie van de kenniscomponent, de luister-, lees-, gespreks- en spreekvaardigheid laat toe om het bereiken van de leerplandoelstellingen na te gaan. De meerderheid van de leerlingen behaalt voldoende resultaten. De leerlingen kunnen rekenen op een professionele leerbegeleiding. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid Evenwicht Beheersingsniveau Samenhang</i>	De meerderheid van de leerlingen bereikt de eindtermen. De kennis wordt grondig opgebouwd in betekenisvolle contexten. De woordvelden en grammaticale inhouden (ET 35) vereist door het leerplan, komen aan bod. Leerlingen worden aangezet tot het reflecteren over de taal in levensechte gebruikssituaties (ET36). Tijdens de lessen worden de nieuwe woordenschat en grammatica frequent geoefend in mondelinge functionele communicatiecontexten. De sterke samenhang tussen het leren van kennis en vaardigheden werkt motiverend voor de leerlingen.
---	---

Globaal beschouwd staat de verwerving van de communicatievaardigheid centraal. Vanaf het tweede leerjaar wordt het Frans consequent gebruikt als doeltaal tijdens de lessen. Dit ondersteunt de taalverwerving. De meeste doelen voor lees- en luistervaardigheid worden aangeboden en geoefend op het gevraagde niveau (tekstkenmerken en verwerkingsniveau). Voor beide leerplancomponenten is de aandacht voor het herkennen van de tekststructuur en de samenhang beperkt (ET 5 en 10). Leerlingen oefenen de gespreksvaardigheid frequent. Ze vertonen spreekdurf en plezier in het leren. De meeste leerplandoelen voor spreekvaardigheid komen aan bod. De schrijfvaardigheid krijgt aandacht bij het leren van grammatica en vocabularium. De specifieke taaltaken uit de leerplandoelen worden in sommige klasgroepen regelmatig geoefend tijdens het schooljaar. Ze geven echter niet altijd voldoende aanleiding tot het leren uit fouten. In andere klasgroepen stelt men de communicatieve taaltaken uit tot de examens waardoor leerlingen weinig kansen krijgen om een leerproces te doorlopen. De schrijfofdrachten in de examens vormen dan een te grote uitdaging voor de leerlingen.

Het onderwijs van strategieën m.b.t. de vijf taalvaardigheden komt via het leerboek aan bod, maar worden niet altijd systematisch behandeld. De vakattitudes krijgen enige aandacht, maar worden niet altijd besproken met de leerlingen.

Leerlingen verwerven (inter)culturele competentie via de thema's, documenten en illustraties in het leerboek en via het werken met films. Voorts organiseert de vakgroep ook uitstappen naar Franstalige streken en voorziet hierbij in leuke en uitdagende opdrachten. Dit bevordert de leermotivatie van de leerlingen.

De verticale samenhang binnen het curriculum krijgt beperkt aandacht.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De verschillende leerplancomponenten worden regelmatig en, globaal genomen, evenwichtig geëvalueerd. De kennistoetsing gebeurt grondig. De evaluatie laat toe om het bereiken van de doelen voor de vaardigheden in te schatten. De vraagstelling is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Gedurende het hele jaar evalueert men zowel kennis als vaardigheden, wat de samenhang tussen de verschillende leerplancomponenten bevordert. De vakgroep werkt aan de kwaliteit van de evaluatie door afspraken te maken over de puntenverdeling voor de verschillende leerplancomponenten en door de examens samen op te stellen.

De transparantie van de evaluatie is voor verbetering vatbaar. De verhouding 30 % voor dagelijks werk en 70 % voor examens is gekend door de leerlingen en de ouders. Voor het vak Frans weten de leerlingen wat ze moeten kennen en kunnen voor de toetsen en de examens, maar ze worden veeleer beperkt geïnformeerd over de verdeling van de punten over de verschillende leerplancomponenten. Bij examens wordt de verdeelsleutel 40 % voor kennis en 60 % voor vaardigheden consequent toegepast. Voor het dagelijks werk is het cijfer enkel op de kenniscomponent gebaseerd, wat niet strookt met de bedoeling van het leerplan. Er zijn evenwel goede initiatieven voor het beoordelen van de spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid op basis van scorewijzers met criteria, die doorgaans ook gecommuniceerd worden aan de leerlingen. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie en ook het formatieve karakter ervan.

Rapporteringspraktijk

*Leerondersteunend
Transparantie*

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten. Voor het dagelijks werk is de informatiewaarde van het cijfer beperkt aangezien het enkel betrekking heeft op kennis. Bij tekorten geven de meeste leraren duiding over het leerstofonderdeel dat problemen geeft. De rapportcommentaren bevatten soms ook aanwijzingen over de te ondernemen remediëring. De oudercontacten vormen een bijkomende mogelijkheid tot toelichting. Ouders kunnen ook steeds terecht op de school voor een gesprek.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De infrastructuur en uitrusting voldoen. Recentelijk heeft de schoolleiding alle lokalen uitgerust met een beamer en computer. De uitrusting is nog niet overal operationeel. Waar mogelijk is de vakgroep reeds aan de slag gegaan met het visueel ondersteunen van de lessen. Leerlingen gebruiken regelmatig ICT-toepassingen bij het verwerken van opdrachten. Er is een bibliotheek voor de leerlingen en de vakgroep bezit ook voldoende aanvullend didactisch materiaal. De lokalen vertonen evenwel weinig decoratie met verwijzing naar de Franstalige leefwereld en cultuur.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces. Er wordt gewerkt in een stimulerende sfeer. De meeste lessen zijn interactief. Leergesprekken worden afgewisseld met zelfstandige werkmomenten. Naast het leerboek biedt men ook extra oefenbundels aan. Er is aandacht voor reguleringsvaardigheden (studietips, agenda als planningsdocument, ...). Bij toetsen reflecteert de leerling over zijn prestaties. Kennistoetsen geven frequent aanleiding tot het leren uit fouten. Bij vaardigheidstoetsen is dit voor verbetering vatbaar. Er is een groeiende aandacht voor zelfevaluatie van leerlingen en een aantal leraren zijn van start gegaan met een talenportfolio. Er is nog geen leerlijn ontwikkeld voor het begeleid zelfstandig leren over de graden heen.

Leerlingen kunnen steeds op ondersteuning rekenen bij problemen. Er zijn structureel ingeroosterde inhaallessen. Opvallend is dat leerlingen vooral geremedieerd worden voor tekorten voor de kenniscomponent. Het vormt een uitdaging voor de vakgroep om na te gaan hoe vaardigheden kunnen worden geremedieerd. De remediëringsinitiatieven worden geregistreerd. Hierdoor kan het effect ervan opgevolgd worden bij klassenraden.

Voor leerlingen met leerstoornissen is er aandacht voor differentiatie bij de evaluatie. Notities van leerlingen zijn meestal correct en verzorgd. Ze worden nagekeken door de leraren.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

In het kader van de vakwerking maken de leraren afspraken over een beperkt aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking. De intervisie gebeurt informeel. Elke leraar schenkt aandacht aan de kwaliteit, de vakgroep werkt nog niet met prioriteiten op basis van een zelfevaluatie.

3.1.1.3 Frans en Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen-wiskunde en Latijn-moderne talen (Leerplannen 2006/0279/005 en 2006/0279/041)

Voldoet niet

De specifieke eindtermen voor de domeinen 'Taal als systeem' en 'Taal en communicatie' worden onvoldoende aangeboden binnen de pool Moderne talen (Frans en Engels). Ook het domein taal en cultuur vertoont enkele hiaten in het aanbod. De leerlingen maken geen onderzoeksopdracht over een linguïstisch of literair vraagstuk. De evaluatie is niet representatief voor het specifiek gedeelte.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerlingresultaten zijn behoorlijk tot goed voor Frans en Engels. Enkel in de studierichting Economie-moderne talen behaalde één derde van de leerlingen vorig jaar voor Frans een onvoldoende. De resultaten zijn richtinggevend voor de basisvorming maar niet voor het specifieke gedeelte, omdat het aanbod en de evaluatie hier niet voldoende afgestemd zijn op de eindtermen.

In het algemeen is het onderwijs van de talen sterk gericht op het verwerven van taalvaardigheid in communicatief relevante contexten. De leerplanrealisatie vertoont evenwel nog een aantal hiaten voor de basisvorming, vooral voor de productieve vaardigheden. Ze voldoet niet voor de specifieke vorming. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn (1) dat de vakgroepen de eindtermen onvoldoende gebruiken als uitgangspunt voor de onderwijs- en evaluatiepraktijk, (2) dat het onderwijs niet efficiënt genoeg gepland wordt en (3) dat er te weinig aandacht is voor de verticale samenhang van het aanbod binnen de graad en voor de horizontale samenhang binnen de pool. Uit de jaarplannen blijkt dat de vakgroepen enkel hebben voorzien in de realisatie van de doelen van de

basisvorming. Leraren gebruiken bij de planning niet altijd het juiste leerplan. Ze maken, vooral bij Engels, weinig onderscheid tussen de studierichtingen met pool moderne talen en andere studierichtingen. De aandacht van de vakgroepen voor de verticale samenhang over de graden heen beperkt zich tot het gezamenlijk uitkiezen van de leerboeken. Een grondige en overlegde planning vanuit de eindtermen en leerplandoelen dringt zich op.

Voor Frans in de basisvorming is het onderwijs globaal voldoende gericht op het verwerven van de vijf taalvaardigheden. Voor luister- en leesvaardigheid bereiken de leerlingen een goed niveau. De leerlingen trainen de leesvaardigheid intensief. Ze verwerken voldoende huislectuur in het eerste leerjaar van de derde graad. In het tweede leerjaar lezen ze echter slechts één boek terwijl het leerplan er ten minste twee voorschrijft (p. 30). Er is voldoende variatie in tekstsoorten en de opdrachten bij de teksten vertonen het vereiste verwerkingsniveau (zowel structurerend als beoordelend). In het tweede leerjaar zijn de teksten soms erg moeilijk omdat ze zeer abstract zijn. Men waakt er echter in het algemeen over dat leerlingen gemotiveerd blijven. Het luisteren wordt voldoende geoefend. Het consequente gebruik van de doeltaal in de lessen ondersteunt de leerplanrealisatie. De leerplangerichtheid is echter voor verbetering vatbaar. Het onderricht is sterk gericht op artistiek-literaire teksten (films) en informatieve teksten; prescriptieve en argumentatieve teksten komen minder aan bod. De vraagstelling bij de luisterteksten situeert zich bovendien vooral op het structurerend niveau en weinig op het beoordelend niveau. Lees- en luisterstrategieën, reflectie op de spreek- en schrijftaal en communicatiestrategieën krijgen aandacht. In het algemeen worden de tekstopbouw en genreconventies van teksten echter nog te weinig bestudeerd. In de school krijgen leerlingen niet genoeg de kans om naslagwerken te hanteren.

Het peil van de leerlingen voor spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid varieert van voldoende tot goed. De meeste taaltaken komen aan bod op het vereiste verwerkingsniveau. Volgende hiaten doen zich nog voor: het telefoneren (ET 24) en het schrijven van een verslag (ET 33). Verder komt ook het schrijven van een brief of mail (ET 34) beperkt aanbod. Daartegenover staat dat het verwoorden van een beredeneerd standpunt (ET 33) veel wordt geoefend. De spreek- en schrijfvaardigheidstraining focust vooral op de inhoud en op het correcte taalgebruik (grammatica en woordenschat). Occasioneel gaat er aandacht naar de specifieke tekstopbouw en de genreconventies. In het algemeen is er, vooral in het tweede leerjaar, nog te weinig aandacht voor een gericht schrijfproces waarbij leerlingen een tweede versie maken van de opdrachten op basis van de feedback van de leraren. Een aantal leer- en communicatiestrategieën komen aan bod.

Het onderricht van grammatica en woordenschat is in het eerste leerjaar functioneel. In het tweede leerjaar vertoont het echter niet voldoende samenhang met de taalvaardigheidsverwerving. De (inter)culturele component van het leerplan krijgt veel aandacht o.a. via het gebruik van films, chansons, internetsites en het lezen van teksten waarvan de inhoud relevant is voor de Franstalige cultuur en leefwereld. De uitstap naar Parijs vormt eveneens een grote meerwaarde voor de culturele vorming en de motivatie van de leerlingen.

Voor Engels voldoet de leerplanrealisatie in de basisvorming voor de luister-, lees-, gespreks- en spreekvaardigheid. Het schrijfvaardigheidsonderricht vertoont te veel lacunes. Voor de receptieve vaardigheden biedt men teksten aan op het gepaste niveau. De meeste tekstsoorten worden behandeld, hoewel prescriptieve en argumentatieve teksten minder gelezen/beluisterd worden. Het is positief dat leerlingen zelfstandig vier romans lezen. In de vraagstelling bij de teksten blijft het beoordelend verwerkingsniveau evenwel nog te veel achterwege. Lees- en luisterstrategieën, reflectie op de spreek- en schrijftaal en communicatiestrategieën krijgen aandacht. Leerlingen bestuderen de tekstopbouw en genreconventies van teksten echter nog te weinig. In de school krijgen leerlingen niet genoeg de kans om (elektronische) naslagwerken te hanteren. Tijdens de lessen verloopt de communicatie in het Engels, wat het leren van de taal ondersteunt.

Leerlingen oefenen de gespreks- en spreekvaardigheid frequent tijdens de lessen. Ze vertonen spreekdurf en hebben een behoorlijk niveau. Toch komen niet alle doelen gericht aan bod. Zo ontbreekt o.a. het voeren van telefoongesprekken (ET 24). Leerlingen krijgen ook te weinig de kans om de schrijftaken van het leerplan te oefenen tijdens het schooljaar. Dit belemmert het leerproces. Het schrijven van een beredeneerd standpunt krijgt voldoende aandacht maar niet het schrijven van een brief/mail (ET34), het samenvatten (ET32) en het maken van een verslag (ET 33). Er is veeleer weinig aandacht voor leer- en communicatiestrategieën. Bij klasbezoeken en documentenstudie werd evenwel vastgesteld dat, voor de doelen die wel worden geoefend, de leerlingen een behoorlijk niveau halen.

Het leren van kennis en vaardigheden wordt geïntegreerd aangepakt. De (inter)culturele component komt uitgebreid aan bod via het leerboek en audiovisuele documenten.

In beide talen worden vakattitudes niet expliciet besproken met de leerlingen.

Het aanbod aan specifieke eindtermen vertoont voor de pool (Engel én Frans) een sterk onevenwicht. Een beperkt aantal ervan komt zeer uitgebreid aan bod waardoor andere uit de boot vallen. Voor een aantal bereikt men het bedoelde verwerkingsniveau waar er voor andere niet genoeg vanuit (eenvoudige) theoretische referentiekaders uit het wetenschapsdomein van taal, communicatie en cultuur wordt gewerkt.

De vakgroepen richten de aandacht sterk op de specifieke eindtermen (SET) 6, 7, 8, 9 uit het domein 'Taal en cultuur'. Via boeiende zakelijke en literaire teksten en audiovisuele documenten worden de leerlingen in het vak Frans sterk aangemoedigd om kritisch te reflecteren over actuele, historische en universele thema's. Men bereikt hier het verwerkingsniveau bedoeld door de leerplannen. Voor Engels worden de inhouden van de literaire teksten en de audiovisuele documenten (bijvoorbeeld film) vaak nog te reproductief benaderd. De creatieve dimensie van taal komt aan bod via het schrijven van gedichten, het spelen van toneel, enz. Het verkennen van de cultuur maakt deel uit van de opdrachten, maar mist soms nog voldoende operationalisering waardoor leerlingen te weinig tot een expliciet leerproces komen.

De domeinen 'Taal en communicatie' (SET 1, 2, 3) en 'Taal als systeem' (SET 10 tot 15) krijgen onvoldoende invulling. De meeste eindtermen komen te beperkt of helemaal niet aan bod. Dit heeft deels te maken met het feit dat men niet goed weet op welke manier ze didactisch te operationaliseren op een voldoende hoog verwerkingsniveau, zodat ze een verdieping zouden betekenen van eindtermen van de basisvorming. Voor deze domeinen bereiken de leerlingen het vereiste beheersingsniveau niet.

De onderzoeksopdrachten voor Frans beantwoorden niet aan de vereisten van de specifieke eindtermen 16, 17 en 18. Ze hebben raakpunten met de literatuur maar betreffen geen literair of linguïstisch vraagstuk. Er is weinig aandacht voor de onderzoeksvraag, de onderzoeksmethodiek, de stappen van het onderzoek en voor het werken vanuit referentiekaders eigen aan het wetenschapsdomein van de talen. Het onderzoeksproces wordt weinig begeleid en niet geëvalueerd.

De aangeboden thema's bieden zowel voor Frans als voor Engels heel wat raakpunten met de vakoverschrijdende eindtermen. Het valt op dat voor Frans vooral de doelen uit de 7 contexten worden aangeboden en dat voor Engels zowel de doelen van de stam als een aantal uit de contexten aan bod komen. De samenhang is nog niet optimaal. Op schoolniveau is de gestructureerde planning van de vakoverschrijdende eindtermen in het curriculum nog in volle ontwikkeling.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

De frequente lesuitval vorig schooljaar voor Engels in het tweede leerjaar van de derde graad Economie-moderne talen had een belemmerende invloed op de leerplanrealisatie.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In het algemeen ontbreekt het in de vakgroepen aan een gelijkgerichte benadering van de leerlingenevaluatie. De vakgroepen maken er te weinig afspraken over.

De evaluatie van de doelen van de basisvorming is globaal representatief voor beide talen maar vertoont dezelfde hiaten als de onderwijspraktijk. Voor Engels wordt de gespreks-, spreek- en schrijfvaardigheid weinig frequent beoordeeld. In beide talen is de beoordeling niet altijd evenwichtig gespreid over de vijf vaardigheden. Doorgaans is er in beide talen voldoende samenhang tussen de kennis- en de vaardigheidstoetsing. In het tweede leerjaar van de derde graad is de evaluatie van de grammatica en woordenschat bij Frans veelal contextloos, wat niet strookt met het leerplan (functionele kennis).

De specifieke eindtermen worden niet voldoende gericht geëvalueerd. Een uitzondering hierop vormen de SET 6, 7, 8 en 9, die soms toepassingsgericht, maar in het algemeen te reproductief, worden beoordeeld. Leerlingen leren bijvoorbeeld antwoorden over literaire, politieke en filosofische inhoud uit het hoofd of beantwoorden inhoudsvragen over gelezen romans. Deze benadering beantwoordt niet aan de competentiegerichte benadering van de eindtermen.

Het jaar na jaar hernemen van dezelfde examenvragen vormt een belemmering voor een betrouwbare evaluatie.

De transparantie van de evaluatie is voor verbetering vatbaar. Leerlingen worden doorgaans geïnformeerd over wat ze moeten kennen en kunnen, maar ze hebben geen totaalzicht op de door hen te bereiken doelen bij aanvang van de derde graad. Het is voor de leerlingen onduidelijk hoe de cijfers voor het dagelijks werk tot stand komen en welk gewicht er aan elk van de leerplancomponenten wordt gegeven. Hierover wordt ook niet duidelijk gerapporteerd. Bij examens heeft elke leraar evenwel een puntenindeling vastgelegd, maar er is weinig gelijkgerichtheid binnen de graad. Leerlingen weten niet op voorhand op basis van welke criteria ze worden beoordeeld voor de vaardigheden (bijvoorbeeld aandeel inhoudelijke component en aandeel schrijf- of spreekvaardigheid).

De evaluatie wordt leraarafhankelijk aangewend om het leerproces te ondersteunen. Fouten in toetsen worden meestal door de leerlingen verbeterd. Voor langere schrijfopdrachten is dit echter niet altijd het geval, waardoor er kansen tot leren worden gemist. De leerlingen worden weinig betrokken bij de evaluatie via zelf- en peerevaluatie.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces. Er heerst een stimulerende sfeer in de lessen. Leerlingen worden aangemoedigd tot participatie en interactie. De lessen verlopen afwisselend via onderwijsleergesprekken en meer activerende didactische werkvormen. In het algemeen blijven ze echter nog sterk leraargestuurd. Aansluitend bij de leerboeken krijgen de leerlingen ook extra hand-outs met overzichten en leidraden bij persoonlijke verwerkingsopdrachten. Voor het vak Frans is het cursusmateriaal weinig gestructureerd in het tweede leerjaar en zijn de leidraden niet voldoende overzichtelijk. Het begeleid zelfstandig leren wordt gestimuleerd door een reeks persoonlijke verwerkingsopdrachten. Het heeft echter nog weinig ingang gevonden tijdens de lessen zelf. Er is aandacht voor de planlast van leerlingen, maar men wendt hierbij nog niet altijd de mogelijkheden aan van zelfstandige werkvormen tijdens de lessen.

Leerlingen die moeilijkheden ervaren, kunnen terecht bij hun leraar voor extra uitleg of ondersteuning. De remediëringsinitiatieven worden niet geregistreerd. In het algemeen zijn de leerlingennotities verzorgd en correct. In sommige klassen treft men echter nog veel fouten aan in de leerlingennotities.

Rapporteringspraktijk

*Leerondersteunend
Transparantie*

Commentaren op rapporten zijn meestal aanmoedigend. Het is positief dat een aantal leraren de tekorten duiden in de rapportcommentaren, zodat leerlingen weten welke leerplancomponent moet worden bijgewerkt. Occasioneel treft men ook voorstellen aan voor remediëring, maar dit is voor verbetering vatbaar.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De lokalen werden recentelijk uitgerust met een beamer en een computer. Er zijn te weinig mogelijkheden om te werken met (elektronische) woordenboeken en andere naslagwerken. Eén enkele computer per klas voldoet hiervoor niet en de school beschikt over te weinig gedrukte exemplaren. De lokalen zijn doorgaans beperkt aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De school beschikt over een leesbibliotheek waar leerlingen werken kunnen ontlenen. Het projecteren van audiovisuele documenten is courant. Leerlingen hanteren het internet om opzoekwerk te verrichten. De integratie van ICT voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vindt stilaan ingang.

Deskundigheidsbevordering	Er is heel wat engagement van de individuele leraren om een professionele invulling te geven aan het talenonderwijs op school. De beperkte vakwerking werkt echter in de hand dat de individuele inzet niet ten volle rendeert voor wat betreft de leerplanrealisatie. Voor Frans worden er nauwelijks afspraken gemaakt. Voor Engels betreft het overleg vooral de keuze van leerboeken, de afbakening van het aanbod aan thema's en literatuur en de aankoop van didactisch materiaal. De vakgroepen hebben nog geen taaloverstijgend overleg georganiseerd over de realisatie van de specifieke eindtermen. Een beperkt aantal leraren volgde nascholing de laatste twee schooljaren.
<i>Vorming</i>	
<i>Overleg</i>	
<i>Beginsituatieanalyse</i>	

3.1.1.4 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (Leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet

De leerplanrealisatie is nagenoeg volledig, de evaluatie is voldoende valide.

Onderwijsaanbod	Alle thema's komen goed gespreid over de leerjaren aan bod. Nagenoeg alle leerplandoelstellingen worden behandeld. In het eerste leerjaar is het aanbod voldoende leerplangericht. De waarnemingen in de schoolomgeving zijn verspreid over het schooljaar en geïntegreerd in de realisatie. Diverse verdieplings- of uitbreidingsdoelstellingen worden opgenomen. De aandacht voor de verschillende culturen en nationaliteiten in de stad ontbreekt evenwel. In het tweede leerjaar is het aanbod veeleer leerboekgericht waardoor de realisatie van een beperkt aantal leerplandoelstellingen, o.m. rond terreinwerk en kaartstudie, te weinig gericht gebeurt. Er is aandacht voor actualiteit. Landschapswaarnemingen komen aan bod in de excursie.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	

De evaluatie toont aan dat de leerlingen in voldoende mate de leerplandoelstellingen beheersen.

Uitrusting	De lessen vinden plaats in een vaklokaal dat voorzien is van ICT-uitrusting met projectiemogelijkheid en internettoegang. De vakgroep zet deze middelen veelvuldig in als ondersteuning van de les. Aan de overige minimale materiële vereisten wordt voldaan. De beschikbaarheid van computerklassen is beperkt. De talrijke mogelijkheden die het vak biedt om een bijdrage te leveren aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT worden slechts in enkele klassen benut.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	

Evaluatiepraktijk	De verschillende thema's worden evenwichtig bevraagd. De vragen zijn duidelijk geformuleerd en veelal gebaseerd op bijhorend bronnenmateriaal. De puntenverdeling is aangegeven bij de vragen. De meeste vragen vertrekken vanuit de leerplandoelstellingen waardoor ook de vaardigheden goed vertegenwoordigd zijn in een valide evaluatie. In het eerste leerjaar zorgt een identiek examen in alle klassen voor een gelijke behandeling van de leerlingen. In het tweede leerjaar verschillen de examens naargelang de klasgroep en varieert de diepgang van de bevraging, onder andere over het thema industrie en het aandeel van de excursie.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Transparantie</i>	

Het niveau van de toetsing is overwegend goed. In enkele gevallen gebeurt de correctie eerder in functie van een vooropgesteld antwoord dan in de geest van het leerplan. De leerlingenresultaten zijn behoorlijk tot zeer goed. De evaluatie van de verdieplings- en uitbreidingsdoelstellingen vertekent de scores niet.

Leerbegeleiding
Preventief De leerlingen in het eerste leerjaar beschikken over een goed gestructureerde cursus die uitgewerkt is voor de eigen leefomgeving. In het tweede leerjaar hanteren ze een leerwerkboek. Door middel van een onderwijsleergesprek, afgewisseld met korte opdrachten en duo-werk wordt leerplangericht gewerkt. De taakbereidheid van de leerlingen is groot, ze krijgen vraaggestuurde begeleiding bij het uitvoeren van de opdrachten. Ze weten goed wat van hen verwacht wordt op toetsen en examens. In enkele lesgroepen is de sturing naar de te verwachten vragen zeer groot waardoor het leren leren van het totaalpakket aan belang inboet. Voor enkele klassen is er bijkomend materiaal beschikbaar op het leerplatform.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming De vakgroep werkt vooral in het eerste leerjaar goed samen als werkgemeenschap. Het gezamenlijk reflecteren, bijvoorbeeld over werk- en evaluatievormen is nog beperkt. Er wordt nagenoeg geen vakgerichte, noch algemeen-didactische nascholing gevolgd.

3.1.1.5 Aardrijkskunde in aso tweede graad (Leerplan D/2012/7841/002)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen onvoldoende. De minimale materiële vereisten zijn niet aanwezig. De evaluatie levert niet voor alle leerlingen betrouwbare scores op. De leerlingen worden onvoldoende kwaliteitsvol ondersteund om de eindtermen zoveel mogelijk te bereiken.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau Het aanbod van de leerplandoelstellingen is onvolledig. In bijna alle klassen van het eerste leerjaar ontbreekt het thema 'Aantrekkelijke landschappen en toerisme'. In de beide leerjaren voeren de leerlingen geen beperkt aardrijkskundig onderzoek uit. De aandacht voor de overige thema's is evenwichtig. Het aanbod ervan is evenwel sterk werkboekgericht waardoor het resultaat primeert op de leerweg die ertoe geleid heeft. Er is aandacht voor de actualiteit.

De niet behandelde leerplandoelstellingen worden vanzelfsprekend niet bereikt. De evaluatie toont aan dat de leerlingen de behandelde doelstellingen in te geringe mate realiseren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen De lessen vinden plaats in een lokaal dat voorzien is van ICT-uitrusting met projectiemogelijkheid en internettoegang. De vakgroep zet deze middelen in als ondersteuning van de les. Er ontbreekt een orohydrografische wandkaart van de wereld. De vorm en grootte van dit lokaal en de aanwezigheid van vaste auditoriumuitrusting maken het ongeschikt voor een leerlinggerichte realisatie van de leerplandoelstellingen (zie leerbegeleiding). Ondanks de aanbeveling in het leerplan, worden er geen opdrachten uitgevoerd in een computerklas.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie De behandelde onderdelen worden evenwichtig bevraagd. De evaluatie is overwegend leerplangericht. De meeste vragen peilen naar een basisniveau van kennis of vaardigheden, vaak op basis van bronnenmateriaal. Een beperkt aantal vragen vereist inzicht. Toch zijn de scores die de leerlingen behalen laag. In enkele lesgroepen van het eerste leerjaar en in nagenoeg alle groepen van het tweede leerjaar liggen de individuele scores niet in het verlengde van de resultaten die in de eerste graad behaald worden voor het vak. Het gemiddelde voor het vak spoort er niet met dit voor vergelijkbare vakken en wijst op onderpresteren. Sommige leerlingen kunnen op het examen geen gebruik maken van een atlas. Hun resultaat wordt daardoor negatief beïnvloed en onbetrouwbaar omdat het niet weerspiegelt in welke mate ze de leerplandoelstellingen beheersen.

Leerbegeleiding *Preventief* Uit de evaluatie blijkt dat de leerlingen de algemene leerplandoelen m.b.t. het domein van de vaardigheden niet bereiken. De gehanteerde invuldactiek leent zich weinig tot het zelfstandig opzoeken van informatie en het zelf verwerken ervan in het kader van probleemoplossend denken. Door het ontbreken van het beperkt aardrijkskundig onderzoek levert ook dit daar geen bijdrage toe. De opstelling van de leerlingen in auditoriumpositie laat niet toe hen bij hun veronderstelde zelfwerkzaamheid te begeleiden en individuele feedback te verstrekken. Hun leer- en werkproces wordt dan ook weinig verder ontwikkeld. Dit geldt evenzeer voor hun ICT-vaardigheden wegens het ontbreken van de computer bij de informatieverwerving en -verwerking.

Deskundigheidsbevordering *Overleg
Vorming* Het rendement van de vakgroepwerking is miniem. Men werkt nog weinig als een lokale werk- en leergemeenschap die op basis van leerplanstudie reflecteert over les- en evaluatiepraktijk. De deelname aan nascholingen is erg beperkt.

3.1.1.6 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/001, D/2009/7841/045)

Voldoet

De meeste specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate door de leerlingen bereikt. De vrij gunstige studieresultaten voor beide vakken zijn gebaseerd op een voldoende leerplangericht aanbod en op een voldoende valide evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod *Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang* Het onderwijsaanbod is voor beide vakken overwegend goed afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelen. De aanpak is gericht op het grondig verwerven en verwerken van de leerstof. Begrippen en denkkaders uit de humane wetenschappen worden met voldoende diepgang behandeld. Leerlingen krijgen daarbij frequent de kans om theorieën en concepten toe te passen op concrete vraagstukken. In de derde graad is het beoogde beheersingsniveau van deze toepassingen soms te laag in relatie tot de betrokken leerplandoelen. Dikwijls wordt aangesloten bij de leefwereld van de leerlingen en bij de actualiteit. Zoals het leerplan vooropstelt, leren de leerlingen ook kritisch denken en standpunten onderbouwen en presenteren, al dan niet in de vorm van groepswork.

Bij gedragswetenschappen in het tweede leerjaar van de tweede graad en bij cultuurwetenschappen in het eerste leerjaar van de derde graad valt de realisatie van het door het leerplan verwachte beheersingsniveau samen met het nagenoeg volledig aanbieden van de leerplandoelen.

In de tweede graad cultuurwetenschappen is de invulling van het thema kunst en expressie bijzonder kwaliteitsvol. Een aantal andere doelen wordt daarentegen niet of te oppervlakkig aangeboden. Er zijn hiaten bij meerdere doelen van het thema massacommunicatie en media in het eerste leerjaar en van het thema welvaart en welzijn in het tweede leerjaar. Een onevenwichtige dosering van de verschillende leerplandoelen over het schooljaar waarbij sommige doelen te diepgaand en langdurig aan bod komen, is een van de oorzaken van deze hiaten. In het tweede leerjaar van de derde graad cultuurwetenschappen komen de doelen met betrekking tot het toepassen van politieke en juridische vraagstukken met te weinig diepgang aan bod. De doelen in verband met de wederzijdse beïnvloeding van westerse en niet-westerse kunst en in verband met de positie van de kunstenaar worden niet aangereikt.

In gedragswetenschappen zijn er slechts enkele doelen die niet of in mindere mate aan bod komen. In het eerste leerjaar van de tweede graad waren dat vorig schooljaar de doelen in verband met instellingen en organisaties die optreden bij probleemgedrag van jongeren en in verband met ouderdom. In het eerste leerjaar van de derde graad komen doelen uit het thema 'zichzelf worden, zichzelf zijn' met te weinig diepgang aan bod omdat al te uitvoerig wordt ingegaan op de wetenschappelijke criteria en methodes uit de gedragswetenschappen. In het tweede leerjaar van de tweede graad is de invulling van conflicten te veel verengd tot psychische stoornissen als vormen van intrapersonlijke conflicten ten koste van de doelen in verband met interpersoonlijke conflicten.

De aanpak van de onderzoekscompetentie is niet gekaderd binnen een graad- en vakoverstijgend samenhangend geheel. In de tweede graad zijn er enkele opdrachten die gebruik maken van verschillende onderzoeksmethoden. Deze opdrachten zijn evenwel niet gericht op de systematiek van de onderzoekscompetentie. Vanaf het eerste leerjaar van de derde graad wordt wel de volledige onderzoekscyclus doelgericht aangeleerd en toegepast. In het tweede leerjaar wordt de onderzoekscompetentie gekoppeld aan een boeiend en uitdagend inleefproject. Met uitzondering van het confronteren van onderzoeksresultaten met andere standpunten komen alle deelvaardigheden aan bod. Sommige leerlingen slagen er nog niet in duidelijke onderzoeksvragen te stellen. Soms zijn de conclusies ook veeleer een samenvatting van gevonden informatie dan een antwoord op een onderzoeksvraag. In tegenstelling tot wat het leerplan verwacht, worden onderzoeksvaardigheden niet toegepast binnen cultuurwetenschappen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is wat volledigheid en evenwicht betreft een afspiegeling van het onderwijsaanbod. Een aantal doelen komen niet of met onvoldoende diepgang aan bod. Waar bepaalde leerplanonderdelen heel sterk beklemtoond worden, valt op dat dezelfde doelen aan de hand van een onevenredig hoog aantal toetsen, taken en examenvragen worden geëvalueerd. Voor het overige is de evaluatie representatief voor het onderwijsaanbod: de aangeboden doelen worden geëvalueerd.

Het beheersingsniveau is bij gedragswetenschappen taxonomisch vrij evenwichtig: er is een goede verhouding tussen kennis, inzicht en toepassing met een sterkere klemtoon op toepassing in de derde graad. Voor cultuurwetenschappen schommelt de evaluatie van een overwegend reproductieve benadering van toetsen en examens in de tweede graad, over een sterk toegepaste aanpak in het eerste leerjaar van de derde graad naar een opnieuw kennisgerichte bevraging in het tweede leerjaar van de derde graad.

De evaluatie in het eerste leerjaar van de derde graad cultuurwetenschappen is een voorbeeld van goede praktijk. De toetsen zijn er representatief voor de examens, er is transfer aan de hand van nieuw aangeboden materiaal, de opdrachten zijn gevarieerd en uitdagend. Dit laatste is ook het geval bij een aantal examens van gedragswetenschappen. Voor het overige is het toepassingsniveau te veel beperkt tot het geven van voorbeelden. Er is ook weinig aandacht voor het gebruik van meer gevarieerde evaluatievormen.

De betrouwbaarheid van sommige examens komt in het gedrang door het hergebruik van examenvragen. De puntenverdeling en het aandeel in de totale evaluatie van toetsen, taken en examens zijn meestal duidelijk. Voor parallelklassen worden nagenoeg identieke examens afgenomen. Bij mondelinge examens wordt op een enkele uitzondering na met duidelijke correctiesleutels gewerkt.

Voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie is er in de tweede graad nog geen traject waarbij proces- en productevaluatie door de leraar en zelfreflectie en peerevaluatie door de leerling een plaats hebben. Dit is wel het geval in de derde graad. De evaluatiecriteria zijn er in voldoende mate afgestemd op de specifieke eindtermen.

De eindresultaten voldoen voor beide vakken bij de meeste leerlingen. Er zijn vooral in de eerste leerjaren van de tweede en van de derde graad enkele tekorten voor de onderzochte vakken. Deze tekorten vallen op een enkele uitzondering na samen met tekorten voor andere vakken.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerbegeleiding vertoont een aantal sterke kanten. Er is aandacht voor de beginsituatie van instromers aan de hand van een te verwerken instappakket en persoonlijke gesprekken. Het leerklimaat is aangenaam, stimulerend en veilig. Het studiemateriaal is overzichtelijk. Nogal wat leerbevorderende verwervings- en verwerkingsopdrachten ondersteunen het leren. Er zijn enkele interessante en goed in het leer- en evaluatieproces geïntegreerde extra-murosactiviteiten. In de tweede graad is er aandacht voor leren leren: er wordt doelgericht gewerkt aan vakgebonden leerstrategieën. In gedragswetenschappen in de derde graad wordt hierop verder gebouwd. In de aanloop naar examens krijgen de leerlingen meestal mondelinge informatie over het verwachte beheersingsniveau bij de leerstof. De instructietaal sluit goed aan bij het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en maakt complexe begrippen en redeneringen toegankelijker. Leraarafhankelijk is er aandacht voor vaktaal via het gebruik van begrippenlijsten. De begeleidingsplannen voor leerlingen die extra zorg nodig hebben, worden opgevolgd.

Af en toe worden activerende werkvormen gehanteerd. Het onderwijsleerproces verloopt grotendeels leraargestuurd en met te weinig aandacht voor een traject van begeleid naar meer zelfstandig leren.

De leerlingen worden van nabij opgevolgd. De frequente toetsen en taken gaan in geval van tegenvallende resultaten gepaard met feedback. Toetsen en examens worden aangewend met het oog op remediëring. Soms gebeurt dit al te veel op vrijwillige basis.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De infrastructuur en de leermiddelen zijn matig ondersteunend voor de leerplanrealisatie. Er is geen vaklokaal en computers zijn slechts in beperkte mate beschikbaar. In elk lokaal is er een beamer waarvan frequent gebruik wordt gemaakt. Het digitaal platform van de school wordt vooral gebruikt om informatie door te geven, maar is nog niet optimaal ingezet als didactisch instrument.

Deskundigheidsbevordering	Het team is geëngageerd en sterk betrokken op de kwaliteit van de opleiding.
<i>Beginsituatieanalyse</i>	Toch hebben onder meer het werken met twee vestigingsplaatsen, de grootte en de instabiele samenstelling van het team een belemmerende invloed op het overleg. Er is nood aan een sterkere integratie van nieuwe teamleden en aan een meer diepgaand overleg op het vlak van aanbod, evaluatie en begeleiding, in het bijzonder wat de onderzoekscompetentie betreft. Recentelijk werd slechts in beperkte mate vakgebonden nascholing gevolgd.
<i>Overleg</i>	
<i>Vorming</i>	

3.1.1.7 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Latijn en in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplannen D/2002/0279/047 en D/2002/0279/048)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De meeste leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod	De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming van de studierichtingen Economie en Latijn en de basisvorming en het specifiek gedeelte van de studierichting Handel.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De meeste leerplandoelen en eindtermen worden op een evenwichtige wijze en met meer dan voldoende diepgang behandeld.

Het naast elkaar aanbieden van twee leerwegen in de studierichtingen Economie en Latijn (leerweg 4 en leerweg 5) is ingegeven door de zorg om in de tweede graad een zo breed mogelijke basis aan te bieden om een ruime studiekeuze open te laten in de derde graad. Hierdoor biedt de school voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhouden aan. In de officiële documenten (notulen van de delibererende klassenraad, adviezen, rapporten) werden tot heden geen conflicten vastgesteld. De vakgroep waakt er echter onvoldoende over dat de uitgangspunten (uitstel van studiekeuze en eenpoligheid van de studierichtingen van de tweede graad) worden gevrijwaard en er geen hypotheek wordt gelegd op de aansluiting met de derde graad.

Het aanbod in de klassen met leerweg 4 (aso) en Handel (tso) is veelal (nog) meer leerplangericht dan in de klassen met leerweg 5.

In een aantal klassen van leerweg 5 (aso) wordt het onderdeel 'ruimte meetkunde' met weinig diepgang behandeld. Terwijl ET 44 en ET 45 uitgebreid worden geoefend, komt ET 43 niet aan bod in de lessen. ET 41 en ET 42 worden veelal beperkt aangeboden.

Bij het onderdeel 'statistiek' wordt het berekenen van centrummaten en spreidingsmaten uitgebreid ingeoeft, terwijl het interpreteren van voorstellingen en tabellen van statistische gegevens wordt onderbelicht.

Uitrusting	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De vakgroep maakt niet efficiënt gebruik van het computerpark van de school, deels omdat de computerklassen niet altijd vlot toegankelijk zijn. Slechts recentelijk werden diverse klassen uitgerust met multimedia-apparatuur waardoor het gebruik van ICT in de lessen nog niet systematisch wordt gepland.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	

De ICT-verwachtingen in het leerplan worden nipt gerealiseerd. De vakgroep maakt vlot gebruik van het (grafische) rekentoestel, maar algebraïsche en meetkundige pakketten worden niet ingezet om het leerproces te ondersteunen. De uitwerking van een ICT-leerlijn doorheen de verschillende graden is nu aan de orde. Sommige leraren maken gebruik van het digitale platform van de school om remediëringsoefeningen of modeloplossingen ter beschikking te stellen. De vakgroep ontwikkelde geen instrumenten om de doeltreffendheid van de diverse initiatieven te meten.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In alle lesgroepen streeft men een hoog niveau na en het bereiken van dat niveau lukt behoorlijk. De examenvragen hebben een behoorlijke moeilijkheidsgraad. De examens zijn lang en bevatten heel wat repetitieve vragen. De toetsen bevragen zowel rekenvaardigheden als de andere vakgebonden vaardigheden (tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden). Voornamelijk in het tweede jaar van de tweede graad ligt de klemtoon veelal op de rekenvragen. Sommige vragen overstijgen duidelijk de leerplandoelen.

De evaluatie verloopt soms weinig transparant. De puntenverdeling wordt niet altijd vooraf medegedeeld en de evaluatiedocumenten vermelden onvoldoende de gegevens die hebben geleid tot het toekennen van een bepaald cijfer.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om attitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroepniveau werden hieromtrent geen afspraken gemaakt. De leraren maken op dit ogenblik geen onderscheid tussen vakattitudes en algemene attitudes.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. De leerlingen worden met veel zorg als individu benaderd en de lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze.

Ondanks de heterogeen samengestelde lesgroepen wordt geen binnenklasdifferentiatie toegepast en blijkt de frontale aanpak en het klassieke onderwijsgeprek de norm. De leraren streven een hoog niveau van cognitieve vaardigheden en rekenvaardigheden na. De preventieve leerbegeleiding wordt niet altijd even efficiënt afgestemd op de noden van alle leerlingen. Een systematische aanpak van het 'leren leren' doorheen de graden en het uitwerken van verticale leerlijnen is nu aan de orde. Een aantal leerlingen heeft duidelijk moeite met het begrip van de door de vakgroep gehanteerde 'wiskunde-taal'.

De vakgroep laat zich sterk leiden door 'de traditie' om de leerstof te plannen, aan te bieden en te evalueren. In sommige klassen van de tweede graad (voornamelijk in aso leerweg 4) is de preventieve leerbegeleiding sterker uitgewerkt dan in andere. Leraargebonden krijgen de leerlingen stappenplannen aangeboden en worden studietips geïntegreerd in het lesmateriaal. Diverse leraren maken gebruik van digitale presentatiemiddelen om de lessen te ondersteunen, alleen blijft de meerwaarde beperkt.

De leraren voorzien in remediërende leerbegeleiding meestal onder de vorm van extra uitleg, extra oefeningen of een inhaaltoets. Op het niveau van de vakgroep worden er geen initiatieven genomen om deze curatieve leerbegeleiding te ondersteunen. De remediëring wordt aan de professionaliteit van de individuele leraar overgelaten waardoor er heel wat leraargebonden verschillen bestaan. De evaluatiepraktijk is op dit ogenblik onvoldoende gericht op het detecteren van de remediëringsnoden van de individuele leerling waardoor de genomen initiatieven niet altijd even doeltreffend zijn. De behaalde resultaten worden veelal bepaald door de inputkenmerken van de leerlingen dan wel door een doeltreffende leerbegeleiding.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de verschillende wiskundeolympiades en andere wedstrijden.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

De vakgroep wiskunde bewaakt sterk het niveau van de aangeboden leerstof. De vakgroep houdt (soms onbewust) vast aan tradities en heeft niet altijd oog voor de veranderende onderwijsrealiteit (competentiegericht leerplan, regelgeving, instroom, ...). De vakgroepwerking stoelt voornamelijk op informele contacten. Vakinhoudelijke aspecten worden in beperkte mate besproken en een discussie over activerende werkvormen en vaardigheidsgericht evalueren werd nog niet gevoerd. Een meer formele structuur met sturing en opvolging door het beleid is een noodzaak om vastgestelde lacunes weg te werken, om de doeltreffendheid van de gemaakte keuzes te meten en de noodzakelijke bijstellingen te doen.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben de leraren weinig of geen nascholing gevolgd.

3.1.1.8 Wiskunde in aso derde graad in de studierichting Latijn-moderne talen en in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Boekhouden-informatica (leerplannen D/2004/0279/021 en D/2004/0279/023)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Alle leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming van de studierichtingen Latijn-moderne talen en Handel evenals de basisvorming en het specifiek gedeelte van Boekhouden-informatica.

De meeste leerplandoelen en eindtermen worden op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang behandeld. Naast de basisleerstof biedt de vakgroep een breed gamma aan keuze-onderwerpen aan. Vaak gaat men verder dan het leerplan vereist. Regelmatig verwerken de leerlingen diverse niet aan het leerplan gerelateerde leerstofonderdelen. Vanaf dit schooljaar wordt dit nog versterkt door het aanbieden van een extra lestijd wiskunde aan de leerlingen van Latijn-moderne talen. Verplichte leerplandoelen krijgen echter steeds voldoende aandacht.

In het tso worden de leerplandoelen met betrekking tot 'mathematiseren' niet behandeld. In de planning wordt geen lestijd voor dit onderwerp voorzien. De grote veranderingsbereidheid van de leraren biedt echter voldoende garanties dat dit tekort dit schooljaar zal worden weggewerkt.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De vakgroep maakt niet efficiënt gebruik van het computerpark van de school, deels omdat de computerklassen niet altijd vlot toegankelijk zijn. Slechts recentelijk werden diverse klassen uitgerust met multimedia-apparatuur waardoor het gebruik van ICT in de lessen nog niet systematisch wordt gepland.

De ICT-verwachtingen in het leerplan worden in het aso nipt gerealiseerd. De vakgroep maakt gebruik van het rekentoestel, maar algebraïsche en meetkundige pakketten worden slechts in beperkte mate ingezet om het leerproces te ondersteunen. De uitwerking van een ICT-leerlijn doorheen de verschillende graden is nu aan de orde.

In het tso verloopt de ICT-integratie in de lessen veel doelgerichter. Zowel het grafisch rekentoestel als de computer worden in deze klassen functioneel ingezet tijdens de lessen. Bij de evaluatie gebeurt de ICT-integratie dan weer minder efficiënt.

Sommige leraren maken gebruik van het digitale platform van de school om remediëringsoefeningen of modeloplossingen ter beschikking te stellen. De vakgroep ontwikkelde geen instrumenten om de doeltreffendheid van de diverse initiatieven te meten.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In alle lesgroepen streeft men een hoog niveau na en het bereiken van dat niveau lukt goed. De evaluatie is in voldoende mate geënt op de leerplandoelen en de vraagstelling is in het algemeen gevarieerd. Het aantal examenopgaven is redelijk en de vragen hebben een behoorlijke moeilijkheidsgraad. Sommige examens bevragen voornamelijk uitbreidingsleerstof terwijl er slechts in beperkte mate wordt onderzocht of de leerlingen de basisdoelen hebben bereikt. Hierdoor is het evenwicht in de evaluatie zoek.

De vragen zijn voornamelijk gericht op rekenvaardigheden en de andere vakgebonden vaardigheden (tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden) komen veeleer in beperkte mate aan bod.

Sommige examens worden integraal van het ene jaar naar het andere gekopieerd. Hierdoor komt de validiteit van de toetsing in het gedrang. Tevens worden dezelfde examenvragen gebruikt in de aso- en tso-klassen en houdt de vakgroep bijgevolg geen rekening met de specifieke noden van elke klasgroep.

De evaluatie verloopt soms weinig transparant. De puntenverdeling wordt niet altijd vooraf medegedeeld en de evaluatiedocumenten vermelden onvoldoende de gegevens die hebben geleid tot het toekennen van een bepaald cijfer.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om attitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroepe niveau werden hieromtrent geen afspraken gemaakt. De leraren maken op dit ogenblik geen onderscheid tussen vakattitudes en algemene attitudes.

Leerbegeleiding*Preventief**Curatief*

De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. De leerlingen worden met veel zorg als individu benaderd en de lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze.

Ondanks de heterogeen samengestelde lesgroepen wordt geen binnenklasdifferentiatie toegepast en blijkt de frontale aanpak en het klassieke onderwijsgesprek de norm. De leraren streven een hoog niveau van cognitieve vaardigheden en rekenvaardigheden na, alleen wordt de preventieve leerbegeleiding niet altijd even efficiënt afgestemd op de noden van alle leerlingen. Een systematische aanpak van het 'leren leren' doorheen de graden en het uitwerken van verticale leerlijnen is nu aan de orde.

De vakgroep laat zich sterk leiden door 'de traditie' om de leerstof te plannen, aan te bieden en te evalueren. Diverse leraren maken gebruik van digitale presentatiemiddelen om de lessen te ondersteunen, alleen blijft de meerwaarde beperkt.

De leraren voorzien in remediërende leerbegeleiding meestal onder de vorm van extra uitleg, extra oefeningen of een inhaaltoets. Op het niveau van de vakgroep worden er geen initiatieven genomen om deze curatieve leerbegeleiding te ondersteunen. De remediëring wordt aan de professionaliteit van de individuele leraar overgelaten waardoor er heel wat leraargebonden verschillen bestaan. De evaluatiepraktijk is op dit ogenblik onvoldoende gericht op het detecteren van de remediëringsnoden van de individuele leerling waardoor de genomen initiatieven niet altijd even doeltreffend zijn. De behaalde resultaten worden veelal bepaald door de inputkenmerken van de leerlingen dan wel door een doeltreffende leerbegeleiding. Een systematische aanpak van 'leren leren' doorheen de graden en het uitwerken van verticale leerlijnen is nu aan de orde.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de verschillende wiskundeolympiades en andere wedstrijden.

Deskundigheidsbevordering*Beginsituatieanalyse**Overleg**Vorming*

De vakgroep wiskunde bewaakt sterk het niveau van de aangeboden leerstof. De vakgroep houdt (soms onbewust) vast aan tradities en heeft niet altijd oog voor de veranderende onderwijsrealiteit (competentiegericht leerplan, regelgeving, instroom, ...). De vakgroepwerking stoelt voornamelijk op informele contacten. Vakinhoudelijke aspecten worden in beperkte mate besproken en een discussie over activerende werkvormen en vaardigheidsgericht evalueren werd nog niet gevoerd. Een meer formele structuur met sturing en opvolging door het beleid is een noodzaak om vastgestelde lacunes weg te werken, om de doeltreffendheid van de gemaakte keuzes te meten en de noodzakelijke bijsturingen te doen.

De vakgroep houdt bij de planning weinig rekening met een homogene spreiding van de basis-, uitbreidings- en verdiepingsleerstof over het gehele schooljaar.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben de leraren weinig of geen nascholing gevolgd. Van onderwijsvernieuwing worden dan ook weinig sporen aangetroffen.

3.1.1.9 Wiskunde in aso derde graad in de studierichting Latijn-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De meeste leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod	De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming en het specifiek gedeelte van de bovenvermelde studierichting.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	De meeste leerplandoelen komen met meer dan voldoende diepgang aan bod. Naast de basisdoelstellingen worden diverse uitbreidingsdoelen behandeld. De vakgroep spreidt de verschillende onderdelen evenwichtig over de twee graadjaren. Voor de onderdelen 'rijen', 'statistiek', 'telproblemen' en 'kansrekening' krijgen de leerlingen beduidend minder oefenmomenten dan voor het onderdeel 'analyse'. De vakgroep kiest voor een traditionele aanpak met veel aandacht voor rekenvaardigheid. Meet- en tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, wiskundige taalvaardigheden en probleemoplossende vaardigheden worden minder frequent geoefend.
<i>Samenhang</i>	

De leerplandoelen en specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie (ET20, ET21 en ET22) worden niet aangeboden conform de vereisten van het leerplan. Er wordt te weinig gewerkt aan de verschillende fases van wiskundig onderzoek en van een zelfregulerend effect bij de leerlingen is voorlopig geen sprake. De vakgroep biedt de leerlingen in het eerste en het tweede jaar een opdracht aan die gericht is op zelfstandige studie. Enkel inhoudelijke diepgang en vormvereisten worden geëvalueerd. In de les worden weinig oefenmomenten voorzien en een leerlijn van 'onderzoekend leren' naar 'leren onderzoeken' is er niet. Het leren stellen van een concrete onderzoeksvraag en het zinvol invullen van de reflectiemomenten op het einde van het onderzoek, dienen vooreerst te worden uitgewerkt.

Uitrusting	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De vakgroep maakt geen efficiënt gebruik van het computerpark van de school, deels omdat de computerklassen niet altijd vlot toegankelijk zijn. Slechts recentelijk werden diverse klassen uitgerust met multimedia-apparatuur waardoor het gebruik van ICT in de lessen nog niet systematisch wordt gepland.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	

De ICT-verwachtingen in het leerplan worden nipt gerealiseerd. De vakgroep maakt vlot gebruik van het grafisch rekentoestel, maar algebraïsche en meetkundige pakketten worden slechts in beperkte mate ingezet om het leerproces te ondersteunen. De uitwerking van een ICT-leerlijn doorheen de verschillende graden is nu aan de orde. Sommige leraren maken gebruik van het digitale platform van de school om remediëringsoefeningen of modeloplossingen ter beschikking te stellen. De vakgroep ontwikkelde geen instrumenten om de doeltreffendheid van de diverse initiatieven te meten.

Evaluatiepraktijk	In alle lesgroepen streeft men een hoog niveau na en het bereiken van dat niveau lukt behoorlijk. Op sommige examens wordt heel wat uitbreidingsleerstof getoetst terwijl men de mate waarin de leerlingen de basisleerstof hebben verwerkt slechts beperkt onderzoekt.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Transparantie</i>	

Het aantal examenopgaven is redelijk en de vragen hebben een behoorlijke moeilijkheidsgraad. De vragen zijn voornamelijk gericht op rekenvaardigheden terwijl de andere vakgebonden vaardigheden (tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden) weinig aan bod komen. Vele vragen peilen naar identiek dezelfde doelen terwijl andere beperkt of niet worden bevraagd. De evaluatie is veeleer kennis- en toepassingsgericht dan competentiegericht. Repetitive vragen komen veelvuldig voor waardoor de validiteit van de toetsing in het gedrang dreigt te komen.

Op schoolniveau werden nog geen concrete afspraken gemaakt over de evaluatie van de onderzoeksopdrachten in de verschillende polen. De vakgroep kiest ervoor de evaluatie te verrekenen in het dagelijks werk. De vastgestelde hiaten in het aanbod weerspiegelen zich in de evaluatie waardoor niet wordt nagegaan of de leerlingen onderzoeksvaardig zijn.

De evaluatie verloopt soms weinig transparant. De puntenverdeling wordt niet altijd vooraf medegedeeld en de evaluatiedocumenten vermelden onvoldoende de gegevens die hebben geleid tot het toekennen van een bepaald cijfer.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om attitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroepniveau werden hieromtrent geen afspraken gemaakt. De leraren maken op dit ogenblik geen onderscheid tussen vakattitudes en algemene attitudes.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze.

Ondanks de heterogeen samengestelde lesgroepen wordt geen binnenklasdifferentiatie toegepast en blijkt de frontale aanpak en het klassieke onderwijsgebrek de norm. De leraren streven een hoog niveau van cognitieve vaardigheden en rekenvaardigheden na, alleen wordt de preventieve leerbegeleiding niet altijd even efficiënt afgestemd op de noden van alle leerlingen.

De vakgroep laat zich sterk leiden door 'de traditie' om de leerstof te plannen, aan te bieden en te evalueren. Diverse leraren maken gebruik van digitale presentatiemiddelen om de lessen te ondersteunen, alleen blijft de meerwaarde beperkt.

De leraren voorzien in remediërende leerbegeleiding meestal onder de vorm van extra uitleg, extra oefeningen of een inhaaltoets. Op het niveau van de vakgroep worden er geen initiatieven genomen om deze curatieve leerbegeleiding te ondersteunen. De remediëring wordt aan de professionaliteit van de individuele leraar overgelaten waardoor er heel wat leraargebonden verschillen bestaan.

De evaluatiepraktijk is op dit ogenblik onvoldoende gericht op het detecteren van de remediëringsnoden van de individuele leerling waardoor de genomen initiatieven niet altijd even doeltreffend zijn. De behaalde resultaten worden veelal bepaald door de inputkenmerken van de leerlingen dan wel door een doeltreffende leerbegeleiding. Een systematische aanpak van 'leren leren' doorheen de graden en het uitwerken van verticale leerlijnen is nu aan de orde.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de verschillende wiskundeolympiades en andere wedstrijden.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

De vakgroep wiskunde bewaakt sterk het niveau van de aangeboden leerstof. De vakgroep houdt (soms onbewust) vast aan tradities en heeft niet altijd oog voor de veranderende onderwijsrealiteit (competentiegericht leerplan, regelgeving, instroom, ...). De vakgroepwerking stoelt voornamelijk op informele contacten. Vakinhoudelijke aspecten worden in beperkte mate besproken en een discussie over activerende werkvormen en vaardigheidsgericht evalueren werd nog niet gevoerd. Leraren hebben weinig referentiepunten om jaarplanningen, examenvragen, keuze van verdiepingsleerstof, ... bij te sturen. Een meer formele structuur met sturing en opvolging door het beleid is een noodzaak om vastgestelde lacunes weg te werken, om de doeltreffendheid van de gemaakte keuzes te meten en de noodzakelijke bijsturingen te doen.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben de leraren weinig of geen nascholing gevolgd. Van onderwijsvernieuwing worden dan ook weinig sporen aangetroffen.

3.1.1.10 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid Doelgerichtheid

De VOET-werking kadert binnen het pedagogisch project van de school en binnen een traditie van brede vorming en van extra-curriculaire activiteiten. De schoolleiding deed een oproep om bij te dragen aan een inventaris van vakken en activiteiten in het kader van de inspanningsverplichting voor VOET. Deze oefening is evenwel niet teruggekoppeld naar het team of aangewend om mogelijke hiaten te detecteren. De visie en planning voldoen daarom nipt. De school organiseert tal van activiteiten, maar heeft zich nog niet voldoende afgevraagd of ze alle VOET bij alle leerlingen nastreeft.

Ondersteuning

Omdat er een goede voedingsbodem is in het schoolklimaat, slaagt de school er in om leraren een actieve bijdrage te laten leveren aan een brede vorming voor haar leerlingen. Er is een breed draagvlak voor de vakoverschrijdende activiteiten. De schoolleiding treedt hierbij stimulerend en faciliterend op. Heel wat teamleden nemen verantwoordelijkheid. Projecten en initiatieven worden aangestuurd door individuele leraren, door vakgroepen of door coördinatoren. De organisatiestructuur is evenwel minder adequaat wat betreft het expliciet aanwenden van de activiteiten op school in het kader van de inspanningsverplichting voor VOET. Hiertoe zijn nog niet alle nodige stappen gezet. De directie bewaakt het inventariseren van VOET-gerelateerde activiteiten, maar hieruit zijn nog geen acties of initiatieven gekomen om het referentiekader van de eindtermen anders of efficiënter te gebruiken.

Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch en leidt slechts uitzonderlijk tot bijsturingen. De school heeft haar beleidsmatige aanpak van VOET nog niet in vraag gesteld. Ze evalueert de werking van de vakoverschrijdende initiatieven en de schoolleiding kijkt na of de VOET in de jaarplannen zijn aangeduid. Op enkele uitzonderingen na vraagt de school zich nog niet systematisch af in welke mate de vooropgestelde VOET ook daadwerkelijk aan de hand van vakgebonden en vakoverschrijdende activiteiten worden nagestreefd.
Ontwikkeling	Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven met nog enkele werkpunten op het vlak van breedte. Het schoolteam werd door de directie geïnformeerd over de nieuwe VOET. Voor een aantal initiatieven rond mentale gezondheid is specifieke opleiding of nascholing gevolgd. De school ging nog niet na of er verdere professionaliseringsbehoeften zijn met betrekking tot VOET.
Uitvoering Socioculturele samenleving	Vrijwel alle eindtermen in deze context worden met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De eindtermen in verband met de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, het omgaan met verschillen, de rol van conflicten en herinneringseducatie komen in verscheidene vakken en projecten aan bod. De rode draad in de aanpak is de solidariteit met zwakkeren in de samenleving. Dit sluit aan bij het pedagogisch project van de school. Er gaat aandacht naar zowel het lokale als het regionale en mondiale niveau. Voor herinneringseducatie zijn er ook specifieke activiteiten in verband met de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. Het omgaan met kunst en cultuur gebeurt aan de hand van heel wat initiatieven die kunst en cultuur in de school brengen en aan de hand van een aantal extra-murosactiviteiten.
Mentale gezondheid	Vrijwel alle eindtermen in deze context worden met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Aandacht voor mentale gezondheid is een belangrijke pijler van het pedagogisch project en van de leerlingenbegeleiding. De onthaaldagen en het uur sociale activiteiten in het eerste leerjaar, de titularisdag in het tweede leerjaar en thematische dagen in de andere leerjaren leveren een bijdrage voor de eindtermen in verband met omgaan met emoties en problemen en in verband met weerbaarheid. Dit geldt ook voor een aantal activiteiten van de cel leerlingenbegeleiding en voor andere initiatieven die kaderen in de aandacht voor het welbevinden van de leerlingen, zowel preventief als curatief. Het omgaan met eigen ontwikkeling en relaties is vooral terug te vinden in de eerste en in de derde graad waar met een externe organisatie wordt samengewerkt. Het omgaan met kunst en cultuur gebeurt aan de hand van heel wat initiatieven die kunst en cultuur in de school brengen en aan de hand van een aantal extra-murosactiviteiten. Leerlingen krijgen hierbij de kans om zichzelf aan de hand van verschillende expressievormen te leren uitdrukken.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Op basis van het onderzoek ter plaatse en de analyse van de documenten blijken volgende tekorten. De school reageert ad hoc op enkele actiepunten, maar er is weinig beleidsmatige aandacht om het welzijnsbeleid vorm te geven op basis van een dynamisch risicobeheersingssysteem. Er worden geen geconcretiseerd globaal preventieplan en jaaractieplan opgesteld waardoor de nodige ingrepen ook niet gebudgetteerd kunnen worden. De preventieadviseur beschikt niet over voldoende tijd om zijn opdracht uit te voeren. Zijn betrokkenheid bij het aankoop- en indienststellingsbeleid is weinig functioneel. De analyse van ongevallen en incidenten is beperkt.

De bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving worden niet systematisch bewaakt en geoptimaliseerd. Het brandpreventieverslag en het keuringsverslag van de elektrische installaties vermelden tekorten die, soms ondanks een opgelegde en verstreken deadline, niet zijn weggewerkt, noch gepland. Enkele kelderlokalen voldoen niet aan de minimumnormen. Op diverse plaatsen is er valgevaar wegens onvoldoende afscherming. In verschillende lokalen voldoen de verlichtingsarmaturen niet, is er losliggende bekabeling of is overbodig materiaal rommelig gestapeld. Niet alle labo's zijn voorzien van een noodstop. Er is geen geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen, de veiligheids- en gezondheidskaarten zijn niet steeds ter beschikking. In de labo's zijn de producten niet steeds veilig opgeslagen en niet allemaal voorzien van een genormeerd etiket. De asbestinventaris is geactualiseerd, maar niet ondertekend door de preventieadviseur-geneesheer. De school beschikt niet over een milieuvergunning. In enkele lokalen staan verwarmingstoestellen zonder indienststellingsverslag, enkele machines zijn onvoldoende beschermd. Op diverse plaatsen ontbreken de noodzakelijke pictogrammen betreffende evacuatie.

Wat betreft de gezondheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving zijn er in verschillende sanitaire installaties tekorten m.b.t. de uitrusting en ontbreken er soms M/V-pictogrammen. De inplanting van de verzorgingslokalen voldoet niet en er wordt slordig omgesprongen met het registreren van de interventies in het kader van eerste hulp.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	neen
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid De school beschikt niet over een uitgeschreven visie op aanvangsbegeleiding. De functiebeschrijving voor mentoren maakt de impliciete visie van de school echter voldoende concreet. Directie, mentoren en leraren werken gelijkgericht aan de begeleiding van nieuwe personeelsleden en interimarissen.

Ondersteuning Diverse initiatieven ondersteunen de kwaliteitsvolle begeleiding van startende leraren, interimarissen en stagiairs. Er is een onthaaldag met rondleiding, er bestaan verschillende onthaalbrochures en iedere starter krijgt, via een aantal klasbezoeken, ondersteuning op maat aangeboden. De administratieve en pedagogisch-didactische begeleiding wordt in handen gegeven van de mentoren. De vakinhoudelijke ondersteuning wordt overgelaten aan de vakgroep. De scholengemeenschap organiseert intervisiemomenten voor beginnende leraren.

De meeste starters voelen zich goed onthaald en integreren zich vlot. De schoolcultuur van collegialiteit en openheid wordt als een troef bestempeld. Frequente informele contacten met collega's en directie dragen hier in sterke mate toe bij.

Doeltreffendheid Het beleid volgt de aanvangsbegeleiding op via informele contacten en via een jaarlijks graadoverschrijdend overleg met de mentoren. De directie organiseert gedurende de eerste twee schooljaren jaarlijks voor iedere starter een functioneringsgesprek. Dit gesprek wordt voorafgegaan door een klasbezoek.

De effecten van de begeleidingsinitiatieven worden niet onderzocht in de context van algemene kwaliteitszorg. Mentoren en directie hebben een beperkt zicht op de kwaliteit van de vakgerichte begeleiding door de vakgroep. Uit de doorlichting blijkt dat er op dit vlak dan ook kwaliteitsverschillen zijn. Er worden geen functioneringsgesprekken met de mentoren gevoerd.

Ontwikkeling Soms op eigen initiatief, soms op uitnodiging overleggen de mentoren met de collega's binnen de scholengemeenschap. Deze intervisiemomenten worden jaarlijks georganiseerd en vormen de kern van de ontwikkelingsgerichte aanpak.

De meeste mentoren verruimen hun deskundigheid via externe opleidingen of nascholingen. Ondanks de relatief hoge taakbelasting nemen de mentoren een aantal ontwikkelingsinitiatieven waardoor het mentoraat waar nodig wordt aangepast aan de noden van de school.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De school heeft haar visie op de leerlingenevaluatie niet uitgeschreven. De enige teksten met betrekking tot de evaluatie zijn het schoolwerkplan en de brochure over de deliberatieprocedure. Zij behandelen hoofdzakelijk organisatorische aspecten. Daaruit kunnen enkele beperkte krachtlijnen worden afgeleid, zoals de geleidelijke vermindering van het aantal examenperiodes doorheen de graden, het grotere gewicht van het dagelijks werk in de eerste graad en de keuze voor gespreide evaluatie voor de vakken van het specifiek gedeelte in het bso. Deze krachtlijnen zijn ontoereikend om van een schooleigen visie op leerlingenevaluatie te kunnen spreken. Door het ontbreken van een globale en doordachte visie mist het evaluatiebeleid grotendeels aansturing.
- Ondersteuning** Doordat het evaluatiebeleid slechts beperkt aangestuurd wordt, ontstaan er soms grote verschillen tussen de leraren en de vakgroepen. Er zijn geen doelgerichte richtlijnen voor de inhoudelijke invulling van de evaluatie. Slechts over een beperkt aantal aspecten zijn er op schoolniveau afspraken gemaakt. Die hebben betrekking op de frequentie van de toetsing en de examinering, het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal, het gewicht van de trimesters/semesters in het puntentotaal en de vakken waarvoor een systeem van gespreide evaluatie gehanteerd wordt.
- Soms doet de schoolleiding een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst met het oog op de inhoudelijke ondersteuning van de vakgroepen en de bewaking van de leerplangerichtheid van de evaluatie. Vorig schooljaar gebeurde dit voor wiskunde in de eerste graad.
- De evaluatieresultaten worden geregistreerd op het elektronisch leerplatform. Leraren, leerlingen en ouders hebben toegang tot deze resultaten.
- Er zijn geen procedures uitgewerkt om de leerbegeleiding en de evaluatie systematisch aan elkaar te koppelen. Remediërende initiatieven zijn daardoor in grote mate leraarafhankelijk.
- Met het oog op het nemen van eindbeslissingen heeft de school deliberatiecriteria ontwikkeld. Waar die in de eerste en de tweede graad nog soepel gehanteerd worden, is dat in de derde graad veel minder het geval. Door de bijna rigoureuze toepassing van de uitgewerkte regels dreigt de deliberatie vooral in het eerste leerjaar van de derde graad het karakter te krijgen van een zuiver mathematisch gebeuren zonder dat daarbij alle elementen van het dossier van de leerling in rekening worden gebracht.
- Opmerkelijk is bovendien het relatief groot aantal uitgestelde beslissingen in de derde graad. Dit in tegenstelling tot de eerste en de tweede graad, waar er nagenoeg geen uitgestelde beslissingen zijn. In de meeste gevallen steunen de uitgestelde beslissingen niet op een gebrek aan informatie, zoals de regelgeving bepaalt, maar gaat het om het bieden van een tweede kans aan leerlingen met tekorten. Deze werkwijze is niet conform de regelgeving, die uitgestelde beslissingen beperkt tot uitzonderlijke en individuele gevallen.
- Verder maakt de school frequent gebruik van waarschuwingen en vakantietaken. Vaak komen die gecombineerd voor. Na het inleveren van de vakantietaak wordt een toets afgenomen waarbij de betrokken vakleraar nagaat of de tekorten weggewerkt zijn.
- Het veelvuldig gebruik van waarschuwingen, vakantietaken of bijkomende proeven werpt een schaduw op het prospectieve karakter van de deliberaties in het eerste leerjaar van de derde graad.

Doeltreffendheid	Het verantwoordelijk stellen van individuele leraren en vakgroepen voor de kwaliteit van de evaluatie leidt tot leraar- en vakafhankelijke kwaliteitsverschillen. Niet alle leraren en vakgroepen beraden zich met voldoende diepgang over de representativiteit en de validiteit van de evaluatie. Sommige leraren en vakgroepen hechten overmatig veel belang aan het bevragen van contextloze kennis. Voor het evalueren van vakgerichte attitudes is er over het algemeen te weinig aandacht. In de meeste vakgroepen gebeurt nog geen analyse van de evaluatiegegevens met het oog op het bijsturen van de evaluatiepraktijk. De oorzaken voor tegenvallende studieresultaten worden nog te vaak bij de leerlingen gelegd zonder dat het eigen pedagogisch-didactisch handelen daarbij in vraag gesteld wordt. De attestering spoort grotendeels met de Vlaamse referentiecijfers. In de eerste graad kent de school echter meer B-attesten toe dan in vergelijkbare scholen het geval is. De school wil daarmee de leerlingen zo doeltreffend mogelijk oriënteren. Door in de motivering van de B- en C-attesten enkel te verwijzen naar het behaalde jaarpercentage en de behaalde tekorten en de aangeboden remediëring veelal onvermeld te laten, stelt de school zich kwetsbaar op bij mogelijke beroepsprocedures. In de eerste graad wordt in de motivering weliswaar naar de wekelijkse inhaallessen verwezen, maar die worden enkel voor de hoofdvakken georganiseerd.
Ontwikkeling	Tijdens de voorbije jaren werden nauwelijks nieuwe initiatieven genomen. Wel werd de wenselijkheid onderzocht om voor een aantal vakken het aantal examens in de tweede en de derde graad verder te verminderen. Voor deskundigheidsbevordering was er weinig aandacht. Er zijn geen concrete plannen voor de nabije toekomst.
Inbreuk(en) op regelgeving	Het toekennen van uitgestelde beslissingen gebeurt niet conform BVR 19-07-2002 art. 37, §2 zoals uitgelegd in SO 64 punt 8 1.2.

4.3 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid	De school kadert haar algemene visie op zorg binnen het pedagogisch project, dat het verwerven van kennis en het ontwikkelen van vaardigheden centraal stelt binnen de persoonlijkheidsontwikkeling van de leerling. Ze expliciteert de krijtlijnen van haar leerbegeleiding in een visietekst over de zorg op school waarin de preventieve en curatieve maatregelen een plaats krijgen en het hele schoolteam verantwoordelijk wordt gesteld voor de ontwikkeling van de leerlingen. In het kader van het GOK-beleid in de eerste graad koos de school voor het thema taalvaardigheid, vooral vanuit de zorg voor de anderstalige leerlingen. In de eerste graad is de leerbegeleiding goed uitgebouwd. Socio-emotionele begeleiding en leerbegeleiding vullen elkaar aan. In de tweede en de derde graad wordt de verantwoordelijkheid voor de leerbegeleiding vooral bij de vakgroepen en individuele leraren gelegd en bestaan er minder operationele doelen en procedures voor de implementatie.
------------------------	--

Ondersteuning De school organiseert de leerbegeleiding per graad en trekt hiervoor een 35-tal uren uit (GOK-uren, BPT-uren en lesuren). De taakverdeling is duidelijk. Voor elke graad zijn er twee leerlingenbegeleiders en een ondersteunende medewerker op het secretariaat. Per graad heeft één van de leerlingenbegeleiders een gespecialiseerde opleiding gevolgd. Per graad is er ook een goed functionerende cel leerlingenbegeleiding die op regelmatige basis samenkomt. Er wordt verwacht dat vakleraren en klastitularissen de eerstelijnszorg op zich nemen. Er is een goede samenwerking met het CLB en het contract werd recentelijk hernieuwd en bijgestuurd.

Het recent samengestelde schoolwerkplan en het schoolreglement bevatten algemene informatie over het verloop van de leerbegeleiding. De school levert veel inspanningen om de ouders te informeren over het aanbod qua leerbegeleiding in de eerste graad.

De school besteedt veel aandacht aan diagnosestelling voor de instromende leerlingen in de eerste graad via het gebruik van de BaSO-fiche, het intakegesprek en de observatie door de vakleraren. Voor leerlingen met leerproblemen worden handelingsplannen opgesteld met sticordimaatregelen. Doordat men met een dubbel registratiesysteem werkt (leerlingvolgsysteem en aparte klasoverzichten), boet men in aan effectiviteit. De informatie over meer algemene studieproblemen of moeilijkheden met vakken is veeleer beperkt en vereist verdere uitwerking.

In het kader van de preventieve leerbegeleiding zijn er een aantal initiatieven op schoolniveau. Naast de lessen leren leren in het eerste leerjaar van de eerste graad is er ook voor alle leerlingen een begeleide avondstudie en een zorgklas tijdens de examens. De schoolleiding heeft zich ook sterk ingespannen om een krachtige leeromgeving te bieden door te investeren in een eigentijdse uitrusting van de lokalen. Voor een aantal studierichtingen in de tweede en de derde graad wordt voorzien in inhaalpakketten bij overgangen van de ene studierichting naar de andere. De schoolleiding verwacht van leraren dat ze voor hun vakken duidelijke werkafspraken maken en studietips geven. Ze vraagt ook dat de leerbegeleiding deel uitmaakt van het vakoverleg. Het talenbeleid heeft recentelijk een nieuw elan gekregen in de eerste graad. Het is echter nog weinig expliciet aanwezig in de tweede en derde graad.

Hoewel op het uitvoeringsniveau de aandacht voor de preventieve leerbegeleiding sterker aanwezig is in de eerste graad dan in de andere graden, blijft de leerbegeleiding in de vakken in het algemeen veeleer een zaak van de individuele leraar en vertoont ze een wisselende kwaliteit. De leerbegeleiding wordt niet systematisch geagendeerd op de vakvergaderingen en er worden vooral in de tweede en de derde graad weinig afspraken over gemaakt. De meeste leraren hebben aandacht voor een goede planning en duidelijke verwachtingen. Maar, al vertonen een aantal vakken voorbeelden van goede praktijk, toch zijn de structuur en kwaliteit van het cursusmateriaal, het gebruik van activerende en zelfstandigheidsbevorderende werkvormen en het aanreiken van leerstrategieën en studietips, in sommige vakken voor verbetering vatbaar. Er werd nog geen leerlijn uitgewerkt voor het leren leren en voor de ontwikkeling naar een grotere mate van zelfstandig leren. Ten slotte heeft het taalgericht zaakvakonderwijs weinig ingang gevonden in de lespraktijk.

In de eerste graad zijn er structureel ingeroosterde inhaallessen voor de hoofdvakken en huiswerkklassen waar men werkt aan studiemethodiek. Uit de doorlichting blijkt dat leerlingen frequent gebruik maken van de inhaallessen. Deze zijn evenwel sterk gericht op de kenniscomponent van de leerplannen en veel minder op de vaardigheden. De vraag kan gesteld worden of de remediëringsinitiatieven beantwoorden aan de reële noden van de leerlingen. Anderstalige leerlingen krijgen extra taallessen. De school stelt verder de leraren verantwoordelijk voor de vakgebonden remediëring in alle graden. De meeste leraren nemen hun opdracht ter harte. Ze geven feedback naar aanleiding van toetsen en opdrachten en leerlingen kunnen op hen een beroep doen voor extra uitleg. Toch is men er zich niet altijd van bewust dat een goede remediëring start bij een correcte diagnose via de evaluatie. De doorlichting wees uit dat de evaluatiepraktijk in de tweede en derde graad voor verbetering vatbaar is. In sommige gevallen heeft de remediëring ook een te vrijblijvend karakter en wordt er vooral vraaggestuurd gewerkt. De school koppelt de remediëring aan de evaluatie via een systeem van vakantieopdrachten, -taken en waarschuwingen. De opvolging door de leraren is hier wisselend van kwaliteit. Voor de studiebegeleiding wordt nog weinig met individuele begeleidingsplannen gewerkt.

De school heeft in 2009 een elektronisch leerlingvolgsysteem in gebruik genomen. Dit instrument wordt in toenemende mate aangewend om de schoolloopbaan, de socio-emotionele ontwikkeling, de leerstoornissen en specifieke noden, en het gedrag van leerlingen in kaart te brengen en voor consultatie beschikbaar te maken. De notulen van de klassenraden bevatten verder informatie over de studieresultaten en duiden de oorzaken van tekorten. In de eerste graad wordt ook verwezen naar de gevolgde inhaallessen voor de hoofdvakken en voor leren leren. Het ontbreekt echter aan informatie over initiatieven die de school heeft genomen om de leerling te remediëren voor de vakken waarvoor geen structurele inhaallessen bestaan. In de tweede en de derde graad worden de remediëringsinitiatieven niet geregistreerd. Een meer systematische registratie van de remediëring zou de efficiëntie en de objectiviteit van de klassenraden verhogen en toelaten om voor bepaalde leerlingen korter op de bal te spelen. Het leerlingenvolgsysteem wordt nog te weinig aangewend om de motiveringen van de B- en C-attesten te onderbouwen.

Ouders worden voldoende betrokken bij de leervorderingen van hun kinderen en zijn op de hoogte van de aangeboden remediëringsinitiatieven. De rapportcommentaren vertonen een aantal mooie voorbeelden van accurate duiding van de cijfers waarbij er informatie wordt gegeven over de leerplanonderdelen die problemen opleverden en soms ook voorstellen worden gedaan voor remediëring. Deze goede praktijk verdient toegepast te worden door het hele lerarenteam.

- Doeltreffendheid** Het systematisch bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding is voor de school een aandachtspunt. Het gebrek aan aansturing en opvolging door de schoolleiding heeft tot gevolg dat de leerbegeleiding een sterk leraar-en vakgebonden invulling krijgt en voor verbetering vatbaar is vooral in de tweede en de derde graad.
- In het algemeen kan men echter stellen dat de school slaagt in haar missie om leerlingen te brengen tot voldoende studievoordigheid en ze goed voorbereidt op het hoger onderwijs. De attesteringsgegevens voor de tweede en de derde graad wijzen op een middelmatig tot zeer hoog aantal A-attesten in de meeste studierichtingen. In het hoger onderwijs liggen de slaagcijfers voor leerlingen uit het aso en het tso ongeveer gelijk met het Vlaamse gemiddelde. Leerlingen die een specialisatiejaar aanvatten in het bso behalen allemaal een diploma secundair onderwijs.
- In de eerste graad wijzen de attesteringscijfers evenwel op een strenge beoordeling. In de basisopties Moderne wetenschappen en Handel zijn er meer B- en C-attesten zijn dan gemiddeld in soortgelijke scholen in Vlaanderen.
- Ontwikkeling** De schoolleiding staat open voor de verwachtingen van de overheid inzake leerbegeleiding. Er wordt echter op dit moment te weinig proactief gehandeld om de deskundigheid van leraren inzake vakgebonden leerbegeleiding een taalgericht vakonderwijs te verhogen. In de vrije ruimte wordt geëxploreerd met vormen van begeleid zelfstandig leren en projectwerk.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Besluitvorming, Kwaliteitszorg, Leiderschap, Talenbeleid, Visieontwikkeling	De school wordt geleid door drie directeurs bijgestaan door een enthousiast team van coördinatoren en werkgroepen. Naast een directieraad en pedagogische raad beschikt de school over een ouder- en leerlingenraad, die samen met de schoolraad een actieve en ondersteunende rol opnemen binnen het geheel. De leden van de pedagogische raad worden om de vier jaar verkozen uit alle geledingen van het personeel.
--	--

Het beleid werkt nauw samen met het schoolbestuur om de soms verouderde infrastructuur op de twee campussen te vernieuwen. Wat bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne betreft, heeft de school nog diverse werkpunten. De directie neemt initiatieven om de klaslokalen van ICT-middelen te voorzien en om de multimediale omgeving van de school verder uit te werken en/of te moderniseren.

Voor de meeste personeelsleden werd er een functiebeschrijving uitgewerkt maar functioneringsgesprekken worden slechts sporadisch gevoerd. Hierdoor blijft de impact op de werkvloer beperkt.

Recentelijk werden deelaspecten van de schoolvisie gebundeld in een schoolwerkplan. Het document mist diepgang en focust op dit ogenblik voornamelijk op de organisatiestructuur. Het ontwikkelen van een brede en gedragen visie op de diverse onderwijskundige processen dient nog te worden uitgewerkt.

De doeltreffendheid van de vele acties en inspanningen wordt zelden op een objectieve manier gemeten. Het formuleren van haalbare en meetbare doelen met aandacht voor opvolging en bijsturing zit nog in een aanvangsfase. Het beleid werkt samen met externe partners een strategisch plan voor de toekomst uit.

Het beleid voert een opendeurpolitiek en de afstand tussen personeel en directie is klein. Deze werkwijze zorgt er echter voor dat diverse geledingen binnen de school niet altijd op de hoogte zijn van genomen beslissingen of bepaalde richtlijnen niet correct interpreteren.

De communicatiekanalen binnen de school functioneren niet optimaal. Zowel tussen de directie en het team als tussen de personeelsleden onderling gebeurt de communicatie louter informeel.

Er werden weinig formele procedures uitgewerkt om de werking van de school te stroomlijnen. Dit gebrek maakt het algemeen beleid, ondanks de goede bedoelingen en vele inspanningen, weinig efficiënt.

De laatste jaren werkte de school voornamelijk aan de uitwerking van de socio-emotionele begeleiding van de leerlingen. De veranderende instroom, het toenemende aantal (neven)instromers, het omgaan met diversiteit binnen de schoolbevolking en de profilering als 'streekschool' vormden hiervoor de voornaamste drijfveren.

De vakwerkgroepen krijgen grote beleidsondersteunende verantwoordelijkheden toegewezen. Zij staan onder andere in voor het bewaken van het aanbod van leerplandoelen en eindtermen, het bewaken van de validiteit van de evaluatie en de organisatie van de leerbegeleiding. De vakgroepwerking is doorgaans te weinig efficiënt georganiseerd om deze kerntaken op te nemen. In het erkenningsonderzoek werden sterke leraargebonden en/of graadgebonden verschillen vastgesteld en de vakgroepen ontwikkelen zich met verschillende snelheden. De aansturing en de opvolging van de vakgroepwerking vormt een belangrijk werkpunt voor het beleid.

De school beschikt niet over een uitgeschreven nascholingsplan waardoor de deskundigheidsbevordering in de diverse vakgroepen weinig is uitgebouwd. Men brengt de vormingsnaden van het schoolteam niet in kaart en de meeste nascholing gebeurt ad hoc. Diverse leraren volgen weinig of geen nascholing. Op niveau van het middenkader verloopt de deskundigheidsbevordering meer gestructureerd. De uitwerking van de onderzoekscompetentie in het aso en de preventieve leerbegeleiding in de vakken vormen slechts enkele van de topics die aandacht vereisen.

De school beschikt niet over een geïntegreerd kwaliteitszorgsysteem. De doeltreffendheid van de verschillende onderwijskundige processen binnen de school wordt in het algemeen slechts in beperkte mate onderzocht. Binnen de werkgroepen worden de verschillende activiteiten geanalyseerd, maar men kan nog niet spreken van een systematische evaluatie op basis van gestelde doelen. De aanvangsbegeleiding van startende leraren vormt dan weer een voorbeeld van goede praktijk. Tezamen met de scholengemeenschap Drieklank wordt er doelgericht en efficiënt aan dit proces gewerkt. Zowel nieuwe leraren als interimarissen integreren zich feilloos in de werking van de school.

De school verzamelt de resultaten van de oud-leerlingen in het vervolgonderwijs en stuurt regelmatig het aanbod bij op basis van vastgestelde noden. Een aantal aspecten met betrekking tot het rapporteringssysteem waren de laatste schooljaren ook onderwerp van discussie. Mede vanwege de doorgedreven inspanningen van het beleid om de ICT-infrastructuur te verbeteren, wordt het rapporteringssysteem verder uitgebouwd.

Het optimaliseren van de communicatiekanalen binnen de school en het verder uitwerken van het pedagogisch beleid vormen de voornaamste uitdagingen voor het beleid. De leerbereidheid van het schoolteam en de aandacht die de school heeft voor het welbevinden van de leerlingen zouden hiervoor voldoende garantie moeten bieden.

De school ontwikkelde een talenbeleid voor de eerste graad vanuit het GOK-thema taalvaardigheid, waarvoor een beperkt aantal doelen op beleids-, leraren- en leerlingenniveau werden vooropgesteld. Het talenbeleid wordt sinds vorig schooljaar aangestuurd door de directeur van de tweede graad. De concrete acties gaan uit van het GOK-team. Er is nu een aanzet om ook een talenbeleid uit te bouwen in de tweede en de derde graad. De werking rond moderne vreemde talen wordt nog niet opgenomen in het talenbeleid. Het vormt een uitdaging voor de school om met het hele lerarenteam, vanuit een grondige beginsituatieanalyse, een beleid te ontwikkelen dat aansluit bij de noden van de leerlingenpopulatie en rekening houdt met de geografische ligging nabij de taalgrens.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in het eerste leerjaar A.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie en Latijn.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangenaam leer- en leefklimaat.
- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.
- De brede en harmonische vorming.
- De aanvangsbegeleiding op schoolniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De toegankelijkheid van het beleidsteam.
- De aandacht voor het uitbouwen van een multimediale leeromgeving.
- De toenemende aandacht voor de leefomgeving en de uitrusting.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De implementatie van de specifieke eindtermen m.b.t. onderzoekscompetentie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding op schoolniveau en in een aantal vakken.
- De registratie van de remediëringsinitiatieven.
- De evaluatiepraktijk.
- De ICT-integratie in het leerproces.
- De uitbouw en implementatie van het talenbeleid.
- De vakgebonden aanvangsbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De uitwerking van een beleidsvisie en de concretisering ervan in doelen.
- De uitbouw van de kwaliteitszorg.
- De optimalisatie van de communicatiekanalen binnen de school.
- Het formaliseren van diverse aspecten van de schoolwerking.
- De uitwerking van een professionaliseringsbeleid.
- De aansturing en opvolging van de vakgroepwerking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte van de pool Moderne talen in aso derde graad.
- De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in aso tweede graad.
- Tegemoetkomen aan de opmerkingen en inbreuken op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de regelgeving

- Het uitstellen van de studiebekrachtiging conform de regelgeving (BVR van 19 juli 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 37, §2 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 ASO	aardrijkskunde	
Graad 2 ASO Economie	aardrijkskunde	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	aardrijkskunde	
Graad 2 ASO Latijn	aardrijkskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	aardrijkskunde	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen		Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde		Engels, Frans

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **11-10-2016** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

Het uitstellen van de studiebekrachtiging conform de regelgeving (BVR van 19 juli 2002, betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, art. 37, §2 en omzendbrief SO64, rubriek 8.1.2).

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **11-10-2016** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Henk Foriers de inspecteur-verslaggever	Harry HUSKENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	